

Vodeći domaći hotelski lanci

Popić, Marija

Undergraduate thesis / Završni rad

2015

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Karlovac University of Applied Sciences / Veleučilište u Karlovcu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:128:906382>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-11**

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
Karlovac University of Applied Sciences

Repository / Repozitorij:

[Repository of Karlovac University of Applied Sciences - Institutional Repository](#)

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJ

Marija Popić

VODEĆI DOMAĆI HOTELSKI LANCI

ZAVRŠNI RAD

Veleučilište u Karlovcu

Poslovni odjel

Stručni studij Ugostiteljstva

Kolegij: Poslovanje ugostiteljskih poduzeća

Mentor: mr. sc. Silvija Vitner Marković, viši predavač

Matični broj studenta: 0618611082

Karlovac, lipanj 2015.

ZAHVALA

Najprije se želim zahvaliti roditeljima na moralnoj podršci i bodrenju, te na financijskoj podršci tijekom mog studiranja. Također se želim zahvaliti svom mentoru mr. sc. Silviji Vitner Marković čiji su savjeti i pomoć ugrađeni u ovaj završni rad. Zahvaljujem se prof. dr. sc. Branku Wasserbaueru na pomoći tijekom mog studiranja.

Sažetak

U završnom radu se analizira struktura suvremene hotelske industrije kroz tipove i vrste hotela, analiziraju se mali nezavisni hoteli, hoteli u hotelskim društvima, hotelski lanci i hotelski konzorciji. Istaknuti su domaći hotelski lanci u Republici Hrvatskoj poput Valamar Hotels & Resorts, Adriatic Luxury Hotels i Bluesun Hotels & Resorts. Analizirana je ponuda i sadržaji svakog pojedinog domaćeg hotelskog lanca. U zaključnim razmatranjima istaknute su specifičnosti domaćih hotelskih lanaca kao i njihova uloga i značaj na hotelskom tržištu Republike Hrvatske.

Ključne riječi: domaći hotelski lanci, ponuda i sadržaji, Republika Hrvatska.

SUMMARY

The final paper analyzes the structure of the modern hotel industry through the types of hotels. I pointed out small domestic independent hotels and large hotel chains in Croatia like Valamar Hotels and Resorts, Adriatic Luxury Hotels and Bluesun Hotels & Resorts, offers and contents of each hotel chains. The concluding section highlights the specificity of domestic hotel chains as well as their role and importance in the Croatian hotel market.

Key words: local hotel chains, offer and contents, The Republic of Croatia.

SADRŽAJ:

1. UVOD.....	1
1.1. Predmet i cilj rada.....	1
1.2. Izvori podataka, metode prikupljanja i obrada podataka.....	1
1.3. Struktura rada.....	1
2. STRUKTURA SUVREMENE HOTELSKE INDUSTRIJE.....	2
2.1. Tipovi i vrste hotela.....	3
2.1.1. Mali nezavisni hoteli.....	6
2.1.2. Hoteli u hotelskim društvima.....	8
2.1.3. Hotelski lanci.....	8
2.1.4. Hotelski konzorciji.....	14
3. VODEĆI DOMAĆI HOTELSKI LANCI.....	18
3.1. Valamar Hotels & Resorts (Valamar hoteli i apartmani).....	18
3.1.1. Povijesni razvoj.....	18
3.1.2. Prostorna distribucija hotela i apartmana.....	19
3.1.3. Obilježja ponude i sadržaja.....	19
3.2. Adriatic Luxury Hotels (Jadranski luksuzni hoteli).....	32
3.2.1. Povijesni razvoj.....	32
3.2.2. Prostorna distribucija hotela.....	32
3.2.3. Obilježja ponude i sadržaja.....	33
3.3. Blue Sun Hotels & Resorts.....	38
3.3.1. Povijesni razvoj.....	38
3.3.2. Prostorna distribucija hotela.....	39
3.3.3. Obilježja ponude i sadržaja.....	39
4. ZAKLJUČAK	47
POPIS LITERATURE.....	48
POPIS TABLICA.....	49
POPIS ILUSTRACIJA.....	50
POPIS PRIKAZA.....	51

1. UVOD

1.1. Predmet i cilj rada

Predmet rada su vodeći domaći hotelski lanci. Cilj rada je analizirati obilježja i ulogu vodećih domaćih hotelskih lanaca u Republici Hrvatskoj.

1.2. Izvori podataka, metode prikupljanja i obrade podataka

U pisanju završnog rada korišteni su podaci iz sekundarnih izvora, te korištena je i stručna literatura iz područja hotelijerstva. Podaci su prikupljeni metodom desk istraživanja, te obrađeni metodom analize, deskripcije, kompilacije.

1.3. Struktura rada

Rad je strukturiran u četiri poglavlja. Prvo poglavlje govori o predmetu i cilju rada, izvorima podataka i metodama prikupljanja te strukturi rada. Drugo poglavlje rada govori općenito o hotelima, te tipovima hotela. Treće poglavlje posvećeno je vodećim domaćim hotelskim lancima. U četvrtom poglavlju nalazi se kratki rezime koji govori o obilježjima i značaju vodećih domaćih hotelskih lanaca za hrvatski turizam.

2. STRUKTURA SUVREMENE HOTELSKE INDUSTRIJE

Struktura suvremene hotelske industrije izdvaja se od ostalih djelatnosti zbog pružanja usluga smještaja, te stalnim održavanjem kvalitete usluga kako bi se zadovoljile potrebe suvremenog korisnika. Unatoč uspjesima hrvatskog turizma u posljednja dva desetljeća, njega još uvijek karakterizira izrazita geografska koncentracija potražnje u uskom priobalnom pojasu, niska stopa iskorištenosti smještajnih kapaciteta te nedovoljno razvijena paleta proizvoda i usluga, uglavnom fokusirana na odmor sunca i mora, što ima za posljedicu i vrlo izraženu sezonalnost potražnje.¹ U kontinentalnom dijelu Hrvatske to je rezultat uglavnom niske stope turističke aktivnosti, dok u priobalju tome doprinosi izražena sezonalnost. Hotelsko poduzeće je pravna osoba koja obavlja ugostiteljsko-hotelijersku djelatnost na tržištu, radi stjecanja profita i realizacije vlastitih postavljenih ciljeva.² S aspekta sadržaja vrste objekata u kojima se pružaju usluge smještaja, hotelijerstvo se može definirati kao gospodarska grana koja pruža usluge smještaja i ostale hotelijerske usluge u ugostiteljstvu u ugostiteljskim objektima za smještaj koje pružaju ugostiteljski objekti: hotel, aparthotel, turističko naselje, turistički apartmani, pansion i guest house. Hotel, prema hrvatskom zakonu, definira se kao smještajni objekt u kojem se gostima obvezno pružaju usluge smještaja i doručka, a mogu se pružati i druge ugostiteljske usluge.³

¹ Ministarstvo turizma Republike Hrvatske: Glavni plan i strategija razvoja turizma Republike Hrvatske, Institut za turizam, 2011., str. 5.

² Ibidem, str. 8.

³ „Pravilnik o razvrstavanju, kategorizaciji, posebnim standardima i posebnoj kvaliteti smještajnih objekata iz skupine hoteli“, NN, br. 48/2002., članak 7.

2.1. Tipovi i vrste hotela

Hotelska industrija, odnosno hoteli, predstavljaju zaseban segment ugostiteljstva jer iziskuju značajne infrastrukturne investicije, a usluge koje hoteli nude najčešće su kombinirane s drugim djelatnostima, dok eksploatacija ovisi o stupnju atraktivnosti za koju se vezuju. Stoga hoteli najčešće koriste strategiju diferencijacije i specijalizacije u ponudi, što stvara problem klasifikacije prema njihovim obilježjima. Promatrajući hotel s ekonomskog aspekta, hotel je ekonomska jedinica koja u svrhu stjecanja dobiti pruža određene usluge, s organizacijskog aspekta, hotel je samostalni gospodarski subjekt nekog poduzeća, a s tehničkog aspekta, hotel je objekt s posebnom opremom i uređajima koji omogućuju određeni nivo udobnog smještaja gostiju. Hotel mora imati najmanje pet smještajnih jedinica. Smještajne jedinice u hotelu su sobe i hotelski apartmani(suite). U hotelu se izdaju smještajne jedinice koje su u pravilu sobe , ali najviše 15% smještajnih jedinica hotela mogu biti hotelski apartmani, koji se sastoje od: dvokrevetne sobe, sobe za dnevni boravak, zahoda i kupaonice. Hotel mora imati depandansu sporednu zgradu koja je u sastavu hotela, s kojim može biti povezana komunikacijskim hodnikom. U novim smještajnim objektima u slučaju kada je između hotela i depandanse javna cesta ili usica, depandansa s hotelom mora biti povezana odgovarajućom natkritom vezom.⁴ U hotelu je osnovna usluga smještaja, a ona se može pružati isključivo u sobi ili apartmanu. Vrste hotelskih gostiju s obzirom na motiv dolaska: gosti koji dolaze radi odmora, potražnja je usmjerena prema odmaralištima, sezonska, cjenovno osjetljiva, traže hotel da je u blizini plaže, bazenski kompleks, wellness centar, obiteljske sobe, atraktivan pogled iz sobe, rekreativni sadržaj, gosti koji dolaze radi posla, poslovni gosti, potražnja je usmjerena prema gradovima, nije sezonska, u manjoj mjeri je cjenovno osjetljiva, traže u hotelu usluge kopiranja i faksiranja, priključak na internet, prostorije za sastanke, te ostali gosti.

⁴ „Pravilnik o razvrstavanju, kategorizaciji, posebnim standardima i posebnoj kvaliteti smještajnih objekata iz skupine hoteli“, NN, br. 48/2002., članak 8.

Kategorizacija hotela se vrši prema Pravilniku o razvrstavanju, kategorizaciji i posebnim standardima ugostiteljskih objekata.⁵ Hoteli visokih kategorija moraju zadovoljiti određene vrlo visoke standarde. Prema hrvatskim standardima hoteli mogu biti niže kategorije i imati jednu, dvije ili tri zvjezdice, te više kategorije i imati četiri ili pet zvjezdica. Ovakav način kategorizacije važi za postojeće hotele, dok novoizgrađeni hoteli mogu biti kategorizirani sa tri, četiri ili pet zvjezdica. Na tablici br. 1 prikazan je pregled tipova hotela prema različitim kriterijima razvrstavanja.

Tablica br. 1 Pregled tipova hotela prema različitim kriterijima razvrstavanja

Kriterij razvrstavanja	Vrsta/tip hotela	Obilježje	
Veličina	<ul style="list-style-type: none"> • mali • srednji • veliki 	<ul style="list-style-type: none"> • do 100 postelja • do 300 postelja • preko 300 postelja 	ako su pansionski
	<ul style="list-style-type: none"> • mali • srednji • veliki 	<ul style="list-style-type: none"> • do 150 postelja • do 400 postelja • preko 400 postelja 	ako su prolazni
Cjelovitost pružene usluge	<ul style="list-style-type: none"> • pansionski • garni • prolazni 	<ul style="list-style-type: none"> • smještaj i tri obroka • smještaj i doručak • smještaj bez usluge prehrane 	
Kontinuitet poslovanja	<ul style="list-style-type: none"> • stalni • sezonski 	<ul style="list-style-type: none"> • cjelogodišnje poslovanje • izrazito sezonsko poslovanje 	
Lokacija	<ul style="list-style-type: none"> • odmarališni • stanični • aerodromski • gradski • usputni 	<ul style="list-style-type: none"> • na more, planini, toplicama • uz autobusne, željezničke postaje • uz aerodrome • u užem središtu grada • uz velike prometnice 	
Globalna tržišna usmjerenost	<ul style="list-style-type: none"> • turistički • poslovni • športski • gradski 	<ul style="list-style-type: none"> • stacionirani boravak gostiju • seminari, kongresi • športski sadržaji • raznovrsna tržišna usmjerenost 	

Izvor: „Pravilnik o razvrstavanju, kategorizaciji, posebnim standardima i posebnoj kvaliteti smještajnih objekata iz skupine hotela“, NN, br. 48/2002., članak 59.

Prema tablici br. 2. vidljivo je da se hoteli kategoriziraju u četiri kategorije, a kategorije se označavaju brojem zvjezdica (npr. I. kategorija ima 5 zvjezdica)

⁵ „Pravilnik o razvrstavanju, kategorizaciji i posebnim standardima ugostiteljskih objekata iz skupine hotela“, NN, br. 88/07., 58/08., 62/09.

Tablica br. 2. Pregled kategorija hotela u Republici Hrvatskoj

Kategorija	Broj zvjezdica
I.	*****
II.	****
III.	***
IV.	**

Izvor: „Pravilnik o razvrstavanju, kategorizaciji, posebnim standardima i posebnoj kvaliteti smještajnih objekata iz skupine hoteli“, NN, br. 48/2002., članak 59.

U Republici Hrvatskoj kategorije hotela su poredane na način da I. kategorija ima 5 zvjezdica, II. kategorija ima 4 zvjezdice, III. kategorija ima 3 zvjezdice dok IV. kategorija ima 2 zvjezdice.

Na svekolike i stroge zahtjeve koje hotelsko poduzeće mora ispuniti ukoliko želi određeni broj zvjezdica za hotel (objekt), reakcija javnosti je da se time smanjuje konkurentnost Hrvatske na turističkom tržištu, pozivajući se na činjenicu da sustav kategorizacije u Europi nije ujednačen, dok su istovremeno za hrvatske hotelijere predviđeni nepovoljniji kriteriji u odnosu na hotele u EU.⁶

2.1.1. Mali nezavisni hoteli

Mali nezavisni hoteli posluje bez ikakvog vezanog standarda s bilo kime. Samostalno i nezavisno vode svoju poslovnu politiku, marketinšku politiku, politiku prodaje i cijena. Primjenjuju opće poznate standarde, nacionalne pravilnike o

⁶ Crnjak, M.: Prestroga i preskupa kategorizacija hotela, Poslovni dnevnik, objavljeno 10. svibanj, 2010., URL: <http://www.poslovni.hr/vijesti/prestroga-i-preskupa-kategorizacija-hotela---147122.aspx>

kategorizaciji , nemaju međunarodne priznate standarde (brand), nastup na tržištu samostalan, temelj poslovanja stalni gosti, rijetko su uvršteni u GDS - Global Distribution System (baza podataka koju koriste putničke agencije za rezervaciju turističkih usluga) manji su hoteli, imaju niže standarde, srednje i niže kvalitete. U Hrvatskoj ima velik broj nezavisnih hotela i u gradovima i odmorišnim destinacijama.

Kriteriji za definiranje malog hotela:⁷

- smještajni kapacitet (br. soba ili kreveta)
- iznos ulaganja
- iznos ukupnog prihoda
- vlasništvo i upravljanje
- način financiranja
- proizvodi i tržišta
- organizacija i zaposlenost.

Prikaz br. 1. Mali nezavisni hoteli - obilježja

PROIZVODI

Obično do četrdeset soba
Restoran i bar
Mogućnost nuđenja i ostalih sadržaja:
• Manje prostorije za sastanke
• Wellness, fitness

TRŽIŠTA

Specijalizirana
Pretežno individualni gosti
Personalizirani odnos s gostom

VLASNIŠTVO I FINANCIRANJE

Vlasnik pojedinac ili obitelj
Pravni oblik: d.o.o. ili obrt
Vlastiti kapital
Subvencionirano kreditno financiranje
Gotovinske i negotovinske povlastice za vlasnika

ORGANIZACIJA I ZAPOSLENOST

Vlasnik i menadžer u jednoj osobi
Vlasnik definira koncept i uređenje objekta
Jednostavna i fleksibilna organizacija
Racionalno zapošljavanje
Briga o ukupnoj isplativosti hotela

Izvor: Čižmar, S., nastavni materijal, Struktura hotelske industrije, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2009.

⁷ Čižmar, S., nastavni materijal, Struktura hotelske industrije, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2009.

Prikaz br. 2. Mali nezavisni hoteli - prednosti i nedostaci

PREDNOSTI

- ☺ Fleksibilniji u prilagodbi tržišnim trendovima
- ☺ Osobnost vlasnika u upravljanju
- ☺ Personalizirani odnos prema gostu
- ☺ Mogućnost izrazite diferencijacije

NEDOSTACI

- ☹ Ograničene mogućnosti širenja
- ☹ Skuplja nabava
- ☹ Nedostatak upravljačkih znanja
- ☹ Ograničene mogućnosti napredovanja zaposlenika

Izvor: Čižmar, S., nastavni materijal, Struktura hotelske industrije, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2009.

Obilježja obiteljskih i malih hoteli u Hrvatskoj su sljedeća:

- Mali hoteli (do 40 soba) u vlasništvu obitelji
- Vlasnička i upravljačka funkcija su objedinjene
- Obitelj upravlja hotelom i obavlja poslove uz pomoć dodatne radne snage
- Fleksibilna organizacija.

U Hrvatskoj NACIONALNA UDRUGA OBITELJSKIH I MALIH HOTELA okuplja oko 150 hotela. Vlada RH (Ministarstvo turizma) provodi program kreditiranja malog obiteljskog poduzetništva u turizmu.

Namjene programa su:⁸

- objekti hotelskog tipa kapaciteta 10 do 40 soba i kvalitete od 3 * i više, te kampovi do 100 kamp jedinica
- proširenje ponude s detaljno preciziranim dodatnim sadržajima u objektu, čime se dodatno umanjuje kamatna stopa (bazeni, wellness, igraonice...)
- program „Pod stoljetnim krovovima“ proširen je i na stare postojeće objekte tradicijske arhitekture koji ne moraju biti nužno pod zaštitom konzervatora.

Uvjeti programa su:⁹

- rok otplate do 20 godina s početkom do 2 godine, uz prosječnu kamatnu stopu za korisnika od oko 2 %

⁸ Čižmar, S., nastavni materijal, Struktura hotelske industrije, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2009.

⁹ Ibidem

- utvrđena fiksna subvencija kamate koja je u prvoj polovici otplate kredita dvostruko veća nego u drugoj polovici
- što je objekt kvalitetniji veći je maksimalni iznos kredita pod državnim potporom, dodatna subvencija kamate od 1% za izgradnju objekata u manjim mjestima na kontinentu, na otocima i na područjima posebne državne skrbi.

2.1.2. Hoteli u hotelskim društvima

Hotelsko poduzeće je pravna osoba, koja obavlja ugostiteljsko-hotelijsku djelatnost, na tržištu, radi stjecanja profita i realizacije vlastitih postavljenih ciljeva. Hotelska društva djeluju, kao i svako drugo poduzeće, u sustavu složenih odnosa između tenzija vlastitih interesa, koje postavljaju vlasnici, izvršitelji i menadžeri, s jedne strane, u odnosu na okruženje, s druge strane. Te dvije osnovne skupine dijele se na vanjske i unutarnje skupine utjecaja, koje ponekad snažnije, a ponekad manje snažno, utječu na poslovanje svakog poduzeća pa tako i hotelskog društva.

Nezavisni hoteli su hoteli koji nisu dio hotelske kompanije (hotelskog lanca), već na tržištu posluju samostalno. (npr. hotel "Aristos" u Zagrebu).

Hoteli u hotelskim poduzećima su hoteli koji posluju u sklopu hotelskog poduzeća (trgovačkog društva) koje u svom sastavu ima više hotela. (npr. hoteli: "Ambasador" "Kristal" , "Admiral" itd. u Opatiji poduzeće i "LIBURNIA RIVIERA HOTELI").

2.1.3. Hotelski lanci

Hotel je samostalni ugostiteljski objekt, koji je prepoznatljiv na turističkom tržištu po svojim uslugama, kvaliteti usluga, vrstama usluga, lokaciji, tipu usluga i ostalim posebnostima. Na turističkom tržištu mogu se pojavljivati u više oblika, samostalno ili povezan po navedenim karakteristikama. Hotel može biti u vlasničkom smislu djelomično ili potpuno, ali i ne mora biti u vlasništvu određene grupacije tj. standarda, može biti i u najmu kada se ne mijenja struktura vlasništva. Vlasnik dobiva samo rentu sa aspekta vlasništva. Hoteli se mogu pojavljivati samostalno ili povezani u više grupacija, hotel može biti vezan u određene sustave ili se može pojavljivati van sustava ili standarda, te s toga aspekta razlikuju se sljedeće vrste hotela: nezavisni hoteli (hotel koji posluje bez ikakvog vezanog standarda s bilo kime) i hotelski lanci (

hotel koji je povezan u hotelske lance temeljem franšiznog ugovora, ugovora o menadžmentu, ugovora o najmu ili konzorcij o zajedničkim poslovima prodaje i marketing - hotelski rezervacioni sustavi).¹⁰

Nezavisni hoteli nisu vezani uz neki hotelski sustav, već samostalno nezavisno vode svoju poslovnu politiku, marketinšku politiku, politiku prodaje i cijena i zauzimaju svoju specifičnu nišu na turističkom tržištu. Primjenjuju opće poznate standarde, poštuju nacionalne pravilnike o kategorizaciji, ali nemaju neke međunarodne priznate standarde(brand). Nastup na tržištu je samostalan, a osnova tržišnog nastupa su stalni gosti. Rijetko su uvršteni u GDS - Global Distribution System (baza podataka koju koriste putničke agencije za rezervaciju turističkih usluga). Nezavisni hotel može opstati na turističkom tržištu ali u posebnim uvjetima i ako su to manji hoteli, iako već imaju prepoznatljivog klijenta-gosta. Veliki hoteli sve teže mogu opstati kao nezavisni hoteli. Nezavisni hoteli posluju u velikim gradovima kao mali hoteli nižih standarda i srednje i niže kvalitete. U hrvatskim prilikama, nezavisnih hotela ima veliki broj i u gradovima i u odmorišnim destinacijama. Hotel bez prepoznatljivog imena-brand sve teže može biti isplativi, uspješni i za vlasnika interesantni ugostiteljski objekt. Nezavisni hotel može opstati kao uspješni hotel na tržištu, ali u sve složenijim tržišnim prilikama prednost imaju hoteli vezani u lance.¹¹

Hotelski lanci su sustav povezanih hotela s prepoznatljivim imenom i zagarantiranim standardom, iza kojeg stoji tržišno poznato ime(brand). Value for money(vrijednost za novac) suvremeni putnik uvijek prepoznaje hotel koji ima prepoznatljivu marku(brand). Hoteli su sustavno povezani hoteli koji su vezani ugovornim obvezama u kojima su dužni poštivati prihvaćene standarde , a za standard su dužni platiti ugovoreni iznos. Skup hotela koji su povezani istim standardima, povezuje ih istovrsnost kojom su prepoznatljivi na turističkom tržištu i imaju zajedničke standarde. Za većinu velikih i nedovoljno iskorištenih hrvatskih hotela koji žele kvalitetu i prepoznatljivu poziciju na turističkom tržištu budućnost je povezati se u neki od mogućih oblika hotelskih lanaca.¹²

¹⁰ Cerović, Z.,: Hotelski menadžment, Fakultet za turistički i hotelski menadžment, Opatija, 2003, str. 144.

¹¹ Ibidem, str. 144-145.

¹² Cerović, Z.,: op. cit., str. 145.

Prednost hotelskih lanaca su:¹³

- bolja prodaja, prepoznatljiva propaganda, zajednička nabava, garancija kvalitete
- mogućnost postizanja veće cijene
- snižavanje troškova poslovanja.

Nedostaci hotelskih lanaca su:¹⁴

- komunikacija
- nadzor
- troškovi.

Pojava problema kod hotelskih lanaca ovisi o:¹⁵

- broju hotela u grupaciji,
- zemljopisnoj razmještenosti hotela,
- razini centralizacije.

U nastavku slijedi prikaz br. 3 koji prikazuje što se danas događa u pogledu hotelskih brandova.

¹³ Čižmar, S., nastavni materijal, Struktura hotelske industrije, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu Zagreb, 2009.

¹⁴ Ibidem.

¹⁵ Ibidem.

Prikaz br. 3. Hotelski brendovi

Izvor: Čižmar, S., nastavni materijal, Struktura hotelske industrije, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2009.

Prikaz br. 4. Pregled odabranih hotelskih brendova

Hotelske kompanije (hotelski lanci) razvijaju više različitih hotelskih brendova unutar iste kompanije.
 Hotelski brendovi unutar istog hotelskog lanca razlikuju se prema tržišnom pozicioniranju.

Izvor: Čižmar, S., nastavni materijal, Struktura hotelske industrije, Ekonomski fakultet Sveučilišta u zagrebu, Zagreb, 2009.

Hotelski lanci su sustav hotela udruženih temeljem određenih interesa. Organizacija koja konkurrira u hotelskoj industriji lokalno, nacionalno, regionalno ili internacionalno, a sastoji se od više hotela sličnog koncepta ili teme. Nastali u SAD-u sredinom 20. stoljeća osnivanjem "Holiday Inna". Danas oko 60% ukupnih hotelskih kapaciteta u svijetu dio nekog hotelskog lanca. U Europi - jedna trećina hotela u hotelskim lancima. Neki od nacionalnih hotelskih lanaca u Europi su Greccotel Hotels & Resorts, Austria Trend Hotels & Resorts. Neki od regionalnih hotelskih lanaca u Europi su Corinthia, TUI, Falkensteiner Hotels & Resorts.¹⁶

Povezani hoteli, hoteli u lancu, javljaju se u Americi 1896. godine kada se prvi puta povezalo petnaest hotela, kako bi bili prepoznatljivi na tržištu i potencijalnom gostu jamčili kvalitetu koju nude. U Europi i ostalom dijelu svijeta hotelski lanci razvijaju iza drugog svjetskog rata. Hotelski lanac je skup hotela koji su međusobno povezani istim standardima, povezuje ih istovrsnost kojom su prepoznatljivi na turističkom tržištu i imaju zajedničke standarde. Prednost hotelskih lanaca je bolja prodaja, prepoznatljiva propaganda, zajednička nabava, garancija kvalitete te mogućnost postizavanja veće cijene i cijene snižavanja troškova poslovanja. Lanac hotela je niz hotela istog imena i istih standarda u raznim mjestima i zemljama, u vlasništvu jedne tvrtke ili uz ugovore o franšizi i centraliziranom sustavu rezervacija.¹⁷ Vrste afilijacija između hotela i hotelskog lanca: Hotel može biti u potpunom vlasništvu i pod upravljanjem hotelskog lanca, može biti unajmljen, pod franšizom, pod menadžment ugovorom ili u hotelskom (marketinškom) savezu.

S obzirom na poslovni oblik, hotelski lanci uključuju:¹⁸

- vlasničke kompanije,
- hotelske menadžment kompanije,
- hotelske konzorcije odnosno marketinške saveze.

Većina hotelskih lanaca postavlja određene standarde, npr. minimalni povrat na ulaganje po sobi (vlasničke kompanije), standardni poslovni postupci rada (menadžment kompanije) ili standarda hotelske marke i proizvoda (menadžment kompanije, franšize i hotelski konzorciji). Putem postavljanja standarda hotelski lanci

¹⁶ Čižmar, S., nastavni materijal, Struktura hotelske industrije, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2009.

¹⁷ Pažić, M., „Rječnik nazivlja u turizmu“, Informator, Zagreb, 1998., str. 52.

¹⁸ Čižmar, S., nastavni materijal, Struktura hotelske industrije, Ekonomski fakultet, Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2009.

upravljaју kvalitetom, čime postižu konzistentnost kvalitete u svim objektima koji su sastavni dio hotelskog lanca.

Načini ugovornih oblika povezivanja hotelskih lanaca odnose se između davatelja standarda (branda) i primatelja, uvjetovanje raznim čimbenicima, ponajviše interesima i ciljevima zainteresiranih strana u partnerskom odnosu, kojim se želi povećati kvaliteta usluge, povećati profit i proširiti utjecaj na nova tržišta. Hotelski lanci stvaraju se temeljem ugovora zainteresiranih strana, hoteli u hotelskom lancu mogu biti povezani u potpuno vlasništvo, franšizni ugovor, ugovor o menadžmentu, ugovor o najmu i hotelski rezervacijski sustav - konzorcij.

Potpuno vlasništvo je vrsta povezivanja hotela u hotelski lanac, u kome je nositelj standarda ujedno i vlasnik hotela u kome ga primjenjuje. Struktura vlasništva može biti pojedinačno ili kolektivno.

Franšizni ugovor je ugovor kojim se povezuju hoteli u hotelski lanac u kojem postoje dvije ugovorne strane: vlasnik franšize (franšizor) onaj koji daje standarde (davatelj franšize), a s druge strane je hotel koji po ugovoru prima franšizu (franšizant). Ugovorne strane koje potpisuju franšizni ugovor su dvije pravne osobe koje su samostalne i svoje odnose reguliraju ugovorom (davatelji franšiza-franchisori) za hotelske lance. U hrvatskom jeziku franšiziranje je prevedeno od engleske riječi „franchising“ znači oblik podugovaranja kod kojeg poduzeće daje ovlast drugom poduzeću da koristi njegovo ime i prodaje njegovu robu ili uslugu, što može uključiti pojedine ili sve poslovne funkcije.¹⁹ Franšiza je trajni odnos između franšizanta i franšizora u kojemu je ukupna suma franšizorovih znanja, imidža, uspjeha, proizvodnje i marketinških tehnika dana franšizantu uz nadoknadu. Prema ugovoru o franšizingu primatelj dobiva hotelske standarde, pravo iskorištavanja franšize, uređenje hotela, zajedničku prodaju, logotip i sva marketinška prava nastupa na turističkom tržištu. Franšizant se obavezuje da će poštivati sve standarde navedene u ugovoru. Ugovor o franšizi traje dvije do deset godina.

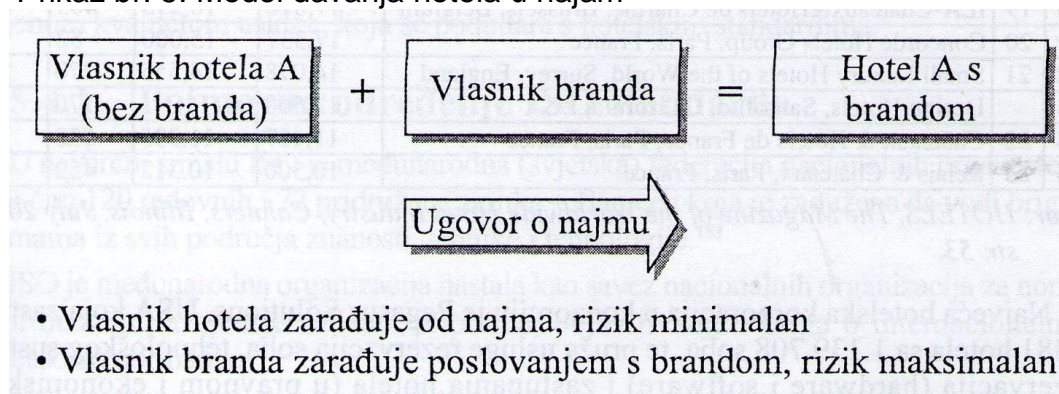
Ugovor o menadžmentu je ugovor kojim se povezuju hoteli u hotelski lanac, u kojem postoje dvije ugovorne strane koje su povezane zajedničkim interesima. Ugovor o menadžmentu je sporazum kojim se vođenje poslova ili određenih procesnih funkcija hotela ugovorom prenose na menadžment kompaniju i za koje preuzimanje dijela

¹⁹ Bahtijarević Šiber, F., Sikavica, P., „Leksikon menadžmenta“, Masmedia, Zagreb, 2001., str. 127.

poslova dobiva naknadu. Po ugovoru od menadžmentu davatelj menadžmenta se obavezuje da će voditi poslovanje hotela ili određene poslovne funkcije, donositi poslovne odluke, obavljati poslove zastupanja vezano poslove planiranja i marketinga. Ugovori se sklapaju obično između velikih hotelskih poduzeća u mješovitom vlasništvu (vlasnici banke i države) gdje vlasnik ne zna detalje hotelskog poslovanja te ugovorom traži usluge menadžmenta. Ugovori traju od sedam do deset godina. Ugovori sadrže brojna i široka ograničenja odgovornosti za naknadu štete davatelja menadžmenta.²⁰

Ugovor o najmu je ugovor kojim se povezuju hoteli u hotelski lanac u kojem postoje dvije ugovorne strane koje reguliraju najam hotela. Hotel se daje u najam najmoprimcu koji je davatelj standarda, te s njime rukovodi prema odredbama iz ugovora o najmu. Ugovora o najmu je malo, jer davatelj standarda preuzima rizik nad poslovanjem kao da je vlasnik, a stvarni vlasnik dobiva zagarantiranu rentu po ugovoru o najmu i ne snosi nikakav rizik o poslovanju i primjeni standarda.

Prikaz br. 5. Model davanja hotela u najam

Izvor: Cerović, Z.: Hotelski menadžment, Opatija, Fakultet za turistički i hotelski menadžment, 2003, str. 151.

2.1.4. Hotelski konzorciji

Hotelski rezervacijski sustavi (konzorcij) su korporacije koje pružaju marketinške i rezervacijske usluge, unapređuju svoju tehnologiju i širu globalnu distribuciju. Konzorciji su veliki sustavi koji obuhvaćaju različite kategorije hotela, vlasništva i interesa te se ne smatraju hotelskim lancima. Hotelski konzorcij je marketinški savez

²⁰ Vukonić, B., Čavlek, N. „Rječnik turizma“, Masmedia, Zagreb, 2001., str. 420.

uglavnom vlasnički neovisnih hotela koji se udružuju s ciljem unapređenja vlastite tržišne atraktivnosti i dostupnosti potencijalnim gostima. Fokus u hotelskim konzorcijima je marketing sa zajedničkim rezervacijskim sustavom te standardima kvalitete. Hoteli u hotelskom konzorciju dijele korporativne troškove kao npr. troškove marketinga, dok zadržavaju neovisnost vlasništva i upravljanja hotelom. Koristi za članove hotelskog konzorcija u marketingu (proizvodne oznake, katalozi, brošure itd.) i u prodaji (mogućnost rezerviranja preko interneta ili centralnih rezervacijskih sustava).

Hotelski konzorcij može biti ²¹:

- lokalna skupina hotela koji promoviraju destinaciju,
- skupina neovisnih hotela koji su geografski široko rasprostranjeni i međusobno ne konkuriraju.

Prikaz br. 6. Hotelske kompanije koje upravljaju s najvećim brojem hotela u 2008. godini

COMPANIES THAT MANAGE THE MOST HOTELS		
Company	Hotels Managed	Hotels
Marriott International	968	2,999
Extended Stay Hotels	686	686
IHG (InterContinental Hotels Group)	585	4,186
Accor	567	3,982
Hilton Hotels Corp.	440	3,265
Starwood Hotels & Resorts Worldwide	436	942
The Rezidor Hotel Group	289	361
Groupe de Louvre	248	856
NH Hoteles	248	341
Interstate Hotels & Resorts	226	226

Source: HOTELS' 325 Survey 2009

Izvor: HOTELS CORPORATE 300, Survey 2009, Magazine HOTELS, June 2009. u Čižmar, S., nastavni materijal, Struktura hotelske industrije, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2009.

²¹ Čižmar, S., nastavni materijal, Struktura hotelske industrije, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2009.

Hotelske kompanije imaju različite odnose s hotelima u njihovom sastavu, hoteli s kojima hotelske kompanije upravljaju (temeljem ugovora o upravljanju), hoteli s franšizom (brandom) hotelskih kompanija (hotelske kompanije ne upravljaju tim hotelima), hoteli u vlasništvu hotelskih kompanija (u pravilu i upravljaju tim hotelima). Na tablici br. 3 koja slijedi u nastavku prikazano je 20 najvećih svjetskih hotelskih prodajno-marketinških konzorcija u 2008 godini.

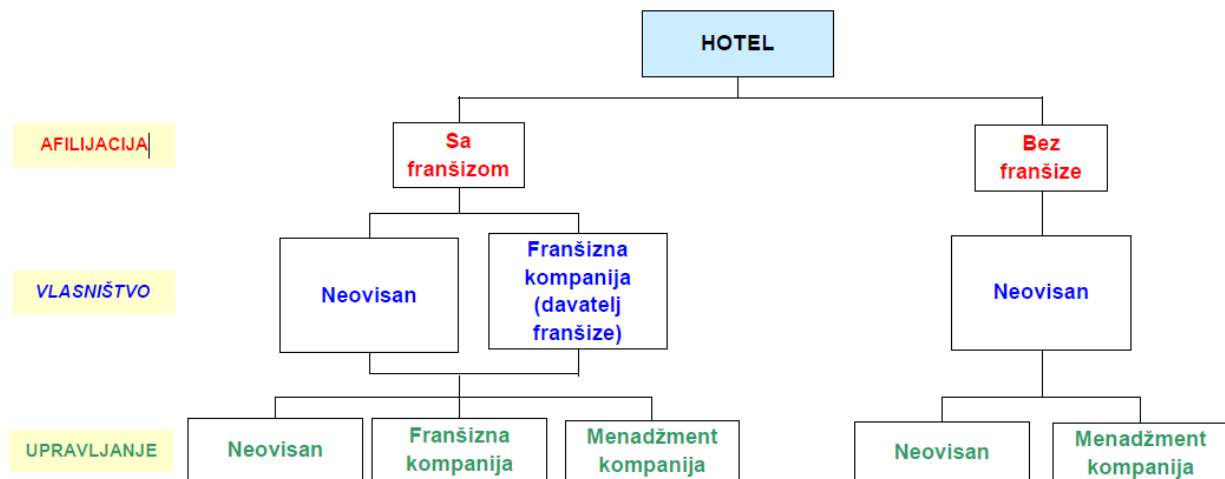
Tablica br. 3. 20 Najvećih svjetskih hotelskih prodajno-marketinških konzorcija u 2008. godini

Rang 2008	Rang 2008	Prodajno-marketinški konzorcij	Sjedište	Broj soba		Broj hotela	
				2007	2008	2007	2008
1	1	Utell/Unirez Representation Services	Dallas, Texas USA	1,368,983	1,381,379	10,902	11,282
2	2	Supranational Hotels Ltd.	London, England	299,300	297,400	1,682	1,662
3	4	Hotusa Hotels	Barcelona, Spain	177,470	192,455	1,983	2,150
4	3	Great Hotels Organization	London, England	270,441	184,128	1,590	672
5	5	Keytel S.A.	Barcelona, Spain	153,903	142,200	1,769	1,581
6	6	Preferred Hotel Group	Chicago, Illinois USA	116,000	140,000	600	730
7	7	Worldhotels	Frankfurt am Main, Germany	107,700	100,872	600	518
8	8	Associated Luxury Hotels International	Orlando, Florida USA	78,973	87,791	119	132
9	9	Leading Hotels of the World	New York, New York USA	78,800	84,000	450	460
10	10	Logis	Paris, France	61,167	56,927	3,174	2,935
11	12	AHMI RES-Hotel (The International)	Paris, France	31,000	31,000	192	192
12	14	Small Luxury Hotels of the World	Surrey, England	23,000	24,885	440	485
13	13	Luxe Worldwide Hotels	Los Angeles, California USA	25,000	24,330	264	220
14	15	Epoque Hotels	Miami, Florida USA	19,020	22,130	317	350
15	16	Hotel Republic	London, England	16,336	16,805	103	89
16	17	Sercotel	Barcelona, Spain	14,013	14,100	134	135
17	18	Design Hotels	Berlin, Germany	13,256	12,957	170	175
18	21	Inter-Hotel	Paris, France	11,488	11,700	265	271
19	19	ILA-Châteaux & Hôtels de Charme	Brussels, Belgium	12,754	11,346	263	258
20	23	Relais & Châteaux	Paris, France	11,000	11,190	478	486
21	22	Châteaux & Hotels Collection	Paris, France	11,211	9,464	492	499
22	20	Minotel International	Lausanne, Switzerland	12,000	9,000	250	200

Izvor: HOTELS CORPORATE 300, Survey 2009, Magazine HOTELS, June 2009. u Čižmar, S., nastavni materijal, Struktura hotelske industrije, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2009.

Primjeri hotelskih konzorcija u svijetu su REZolutions, Best Western, Supranational Hotels, The Leading Hotels of the World, Design Hotels i sl. Hotelski konzorciji u Hrvatskoj su Best Western - Premier Hotel Astoria u Zagrebu, Special Hotels of the World - Hoteli Istra i Eden u Rovinju, Golden Tulip - Holiday Hotel u Zagrebu, Small Luxury Hotels of the World – Riva hotel u Hvaru i The Leading Hotels of the World - Adriana hotel u Hvaru.

Prikaz br. 7. Alternative vlasništva i upravljanja hotelima

Izvor: Čižmar, S., nastavni materijal, Struktura hotelske industrije, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2009.

Alternative vlasništva i upravljanja hotelima mogu biti hotelski objekt u neovisnom vlasništvu (bez branda), hotelski objekt u neovisnom vlasništvu (sa brandom), više hotelskih objekata u istom vlasništvu (s istim brandom), više hotelskih objekata u istom vlasništvu (s različitim brandovima), više hotelskih objekata u istom vlasništvu (kojima upravlja menadžment kompanija ili brand i hotelski objekti u vlasništvu hotelskog branda). Hotelski objekt u neovisnom vlasništvu (bez branda), vlasnik posjeduje jedan hotel, tržišni udio hotela se konstantno smanjuje. Hotelski objekt u neovisnom vlasništvu (sa brandom), vlasnik posjeduje jedan hotel, danas najrasprostranjeniji aranžman u SAD-u. Više hotelskih objekata u istom vlasništvu (s istim brandom), vlasnik posjeduje više hotela, lakše upravljanje, jer su poznata vlasnička očekivanja od branda, bolja pregovaračka pozicija vlasnika – mogućnost postizanja boljih ugovornih uvjeta. Više hotelskih objekata u istom vlasništvu (s različitim brandovima), vlasnik posjeduje više hotela, vlasnici se na to odlučuju zbog posjedovanja dvaju ili više hotela u istom području (različiti brandovi zbog izbjegavanja međusobne konkurencije) ili različite vrste hotela koji se ne mogu jednako brandirati.). Više hotelskih objekata u istom vlasništvu (kojima upravlja menadžment kompanija, vlasnik posjeduje više hotela i daje ih na upravljanje menadžment kompaniji ili sklapa franšizne ugovore. Hotelski objekti u vlasništvu

hotelskog branda, hotelske brand kompanije posjeduju neke hotelske objekte koji nose taj brand.²²

3. VODEĆI DOMAĆI HOTELSKI LANCI

Vodeći domaći hotelski lanci su Valamar hoteli i apartmani, Jadranski luksuzni hoteli i Blue Sun hoteli i apartmani.

3.1. Valamar Hotels & Resorts (Valamar hoteli i apartmani)

Valamar hoteli i apartmani su vodeća hrvatska tvrtka za upravljanje turističkim kapacitetima koja upravlja s ukupno 41 objektom na Jadranskoj obali, smještenih od Istre i otoka Krka do Dubrovnika. Valamar hoteli i apartmani upravljaju sa: 22 hotela, 7 apartmanskih kompleksa, 2 hostela, 10 kampova, s ukupno 43.000 postelja u 16 tisuća smještajnih jedinica. Navedeni kapaciteti predstavljaju oko 10% kategoriziranih kapaciteta Hrvatske i čine najveći turistički portfelj pod upravljanjem jedne tvrtke. Valamar je ujedno i prvi hrvatski hotelski brand, a predstavlja kombinaciju međunarodna standarda kvalitete usluge, mediteranskog gastronomskog užitka i elemenata hrvatskog gostoprimstva. Udjel u ukupnim kategoriziranim hotelskim, apartmanskim i kampovskim smještajnim kapacitetima bez privatnog smještaja u Hrvatskoj. Valamar hoteli i apartmani vodeći su na tržištu.

3.1.1. Povijesni razvoj

Ime Valamar nastalo je kao spoj riječi vala (uvala) i mare, koja je kao latinska riječ prepoznatljiva u mnogim svjetskim jezicima i označava more. Ankete su pokazale da se ime doživljava otvorenim, gostoprimljivim i dinamičnim, a istodobno odražava vrijednost, stručnost i kvalitetu. Valamarov je logo osmišljen sa željom da asocira na more i odmor. Prati oblik jedrilca, životinje koja živi i u Jadranskom moru, ali i u drugim svjetskim morima. Jedrilac ili latinski Argonauta argo, rijetka je vrsta u Jadranskom moru, a ženka stvara prekrasnu kućicu bijele boje i valovite površine.

²² Čižmar, S., nastavni materijal, Struktura hotelske industrije, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2009.

Grupacija Valamar vodeća je turistička grupa u Hrvatskoj, s ukupno 10 posto kategoriziranih hrvatskih smještajnih kapaciteta. U svojim hotelima, apartmanskim naseljima i kampovima na Jadranskoj obali istovremeno prima 43.000 gostiju. Turistička imovina u vlasništvu je uglavnom Valamar Riviera d.d. iz Poreča, po prihodima i kapacitetima najveće turističke tvrtke u Hrvatskoj. Dio grupacije čini i tvrtka Puntičela d.o.o. iz Pule. Ukupna vrijednost turističke imovine iznosi oko 3 milijarde kuna. Valamar Riviera d.d. ima više od 22 tisuće dioničara, a najveći pojedinačni dioničar tvrtke je austrijska investicijska kuća EPIC. Turističkim kapacitetima grupacije upravlja tvrtka Valamar hoteli i ljetovališta d.o.o., vodeća hrvatska tvrtka za upravljanje u turizmu.

3.1.2. Prostorna distribucija hotela i apartmana

Valamar hoteli i apartmani upravljaju s ukupno 41-im objektom na Jadranskoj obali, smještenih od Istre i otoka Krka do Dubrovnika. U Dubrovniku se nalaze pet Valamar hotela, u Poreču ima deset Valamar hotela i apartmana, u Rabcu ima devet Valamar hotela i dva Valamar apartmana, te na otoku Krku se nalazi jedan Valamar hotel.

3.1.3. Obilježja ponude i sadržaja

Valamar Dubrovnik President Hotel je jedini Valamar hotel s pet zvjezdica. Valamar Dubrovnik President hotel nalazi se na samoj plaži na vrhu zelenog poluotoka Babin Kuk i udaljenosti od samo nekoliko minuta od starog grada, hotel svojim gostima pruža ne samo spektakularan pogled, već i neusporediv osjećaj zajedništva s prirodom i čistim morem u svakom dijelu hotela. Valamar Dubrovnik President hotel u ponudi sadrži hotelske sobe, 286 udobno namještenih soba, 5 luksuznih suitova i 1 predsjednički suite / 588 kreveta, pogled na more iz svih soba, sve sobe s prostranim balkonom / terasom, sobe s bračnim ili dva kreveta, klimatizacija i grijanje, te sadrži romantičnu ponudu sa smještajem u romantičnim sobama s romantičnim detaljima, doručak poslužen na romantičnoj terasi sobe, wellness tretmani za parove, vjenčanja i zaruke te ostala romantična događanja. Restorani i barovi u ponudi sadrže restoran i show cooking, bogati bife doručak i večera, à la carte restoran na plaži, aperitiv bar, bar uz bazen. Plaže koje se nalaze u blizini hotel su šljunčana, stjenovita i popločana plaža s Plavom zastavom, "Cava" šljunčana i stjenovita plaža, "Copacabana" šljunčana plaža, te preuređen unutarnji bazen i novi vanjski bazen. Pod sport i

rekreaciju su fitness centar u hotelu, različiti sportski i rekreacijski programi unutar hotelskog ljetovališta tijekom glavne sezone, teniski tereni udaljeni od hotela 400 m. Hotel u ponudi sadrži wellness te kongrese i seminare.²³

Slika br. 1. Valamar Dubrovnik President hotel

Izvor: Valamar Dubrovnik President Hotel,
www.valamardubrovnikpresidenthotel.dubrovnik.croatia.mymotels.com (20.2.2015)

Uz Valamar Dubrovnik President hotel nalaze se još četiri hotela. Od kojih su dva hotela sa četiri zvjezdice Valamar Lacroma Dubrovnik i Valamar Argosy, te dva hotela sa tri zvjezdice Valamar club Dubrovnik i Tirena hotel.

Hotel Valamar Lacroma Dubrovnik je jedan od najboljih dubrovačkih hotela i nositelj prestižne nagrade "World Travel Award" kao vodeći hotel u Hrvatskoj u 2013. godini, te vodeći poslovni hotel u Hrvatskoj u 2014. godini, na poluotoku Babin kuk nudi najvišu razinu usluga i sadržaja. Potpuno obnovljen, s luksuznim prostranim sobama uključujući i predsjednički suite, hotel pruža top wellness&spa usluge te opuštanje na vanjskom i unutarnjem bazenu. S bar terase pogled na Elafitske otoke. Ponuda hotela nudi 385 udobnih hotelskih soba, 16 apartmana: (13 junior, 2 luksuzna i 1 predsjednički), ukupan kapacitet sa 804 kreveta, pogled na more, park ili atrij. U hotelu se nalazi najveća hotelska konferencijska dvorana u Hrvatskoj - kapaciteta do 1200 uzvanika, 7 dvorana za sastanke. Neki od dodatnih sadržaja su "hospitality

²³ Valamar hoteli i apartmani, www.valamar.com/hr/o-nama(06.04.2015)

desk" (mogućnost rezerviranja ulaznica i plaćanja izleta u Dubrovniku i regiji, mogućnost najma automobila i brodova, organizacija prijevoza do zračne luke, informacije o sadržajima hotela te o kulturnoj, gastronomskoj i drugim ponudama u Dubrovniku i okolici), te usluga narudžbe unaprijed (uz nadoplatu). Drugi hotel sa četiri zvjezdice je hotel Valamar Argosy, koji je smješten na poluotoku Babin Kuk.

Njegovi uređeni vrtovi, stilizirane sobe, potpuno novi infinity bazen te još jedna novina - well-being zona - stvaraju idealno opuštajuće i romantično utočište. Stari grad Dubrovnik udaljen je tek nekoliko minuta, baš kao i plaže. Hotel u ponudi sadrži 308 udobnih soba / 616 kreveta, novo uređene sobe i kupaonice, balkon ili terasa u većini soba, klimatizacija i grijanje. Pod dodatnim sadržajima su "guest relations" - mogućnost rezervacije karata za različita događanja, rezervacije lokalnih restorana, najma brodova, izleta, organizacije prijevoza do zračne luke, usluga narudžbe unaprijed (uz nadoplatu), nova well-being zona sa saunama, prostorijom za fitness i sobom za opuštanje.

Slika br. 2. Valamar Argosy hotel

Izvor: Valamar Argosy hotel, www.valamar.com/hr/hoteli-dubrovnik/argosy-hotel (20.2.2015)

Hotel Valamar Club Dubrovnik sadrži kombinaciju obiteljskih soba i all inclusive light ponude. Kreativni restorani Maro i Teens Lounge za djecu te sport i rekreacija za roditelje (aerobic, stolni tenis, nogomet, učenje plivanja, odbojka, košarka,

badminton, boćanje). Hotel u ponudi drži 338 udobnih soba / 676 kreveta, dvokrevetne sobe i obiteljske sobe, balkon ili terasa u većini soba, klimatizacija i grijanje. U hotelu se nalazi Valamar club animacija sa školovanim dječjim odgajateljima kao dio Valamar animacijskog tima, večernja glazba u hotelu nekoliko puta tjedno tijekom sezone, zabava uz sladoled. Pod dodatnim sadržajem su oprema za bebe na zahtjev (oprema za presvlačenje, krevetići za bebe), "Hospitality desk" (mogućnost rezerviranja ulaznica i plaćanja izleta u Dubrovniku i regiji, mogućnost najma automobila i brodova, organizacija prijevoza do zračne luke), sefovi u sobama. Drugi hotel sa tri zvjezdice je hotel Tirana. Hotel Tirena se nalazi na poluotoku Babin kuk. S puno stila uređene sobe, obilje sportskih sadržaja i rekreacije te zabava na prostranom vanjskom bazenu. Hotel u ponudi sadrži 208 soba / 416 kreveta, sobe s odvojenim i spojenim krevetima, obiteljske sobe, balkon ili terasa u većini soba, klimatizacija i grijanje. Pod dodatnim sadržajem su teniski tereni - 30 m udaljeni od hotela, kiosk/suvenirnica, wellness (saune, masaže, tretmani njege tijela i lica, prostori za opuštanje).

Valamar obiteljski hoteli sa četiri zvjezdice u Poreču su Valamar Club Tamaris, Valamar Crystal Hotel, Valamar Club Tamaris - Casa Agava, Valamar Club Tamaris - Casa Palma, Valamar Zagreb Hotel, te jedan obiteljski hotel sa tri zvjezdice Valamar Pinia.

Valamar Club Tamaris Resort je dobitnik prestižne nagrade „World Travel Award“ kao vodeći resort u Hrvatskoj u 2014. godini, nudi širok izbor obiteljskog smještaja: klub-hotel, vile i luksuzne vile, obiteljske apartmane Casa Palma i svjetionik. Hotel u ponudi sadrži 313 soba / 639 kreveta, 2 sobe za osobe s posebnim potrebama, jednokrevetne sobe, dvokrevetne sobe, obiteljske sobe, studio apartmani, sve sobe imaju balkon, klimatizacija. Pod restorane i barove sadrži hotelski show cooking restoran, tematske večere 5 puta tjedno (istarska, hrvatska, talijanska, riblja i gala), gala večer, roštilj na plaži, te dodatni sadržaji su: besplatna usluga čuvanja djece (1-3 godine), u sobi za djecu (maksimalno 2 h), usluga čuvanja djece u vašoj hotelskoj sobi, hotel je prilagođen osobama s posebnim potrebama. Usluge: rent-a-car i taxi prijevoz, ambulanta u naselju, dolazak liječnika na poziv. Drugi hotel je Valamar Crystal Hotel, od središta grada Poreča udaljen deset minuta hoda. Usred oaze borova, blizu plaže. Idealan je za opuštajući obiteljski odmor ili kratki predah od svakodnevnice. U Maro klubu i Teens Lounge-u obilje je kreativne zabave za djecu

svih dobi, a u vrhunskom show-cooking restoranu nudimo i dječji gastro kutak. Sobe su prostrane i moderne. Opuštajući doživljaj pruža grijani vanjski bazen s morskom vodom, a dostupni su i sportski te wellness sadržaji. Hotel sadrži 223 soba / 443 kreveta, jednokrevetne sobe, dvokrevetne sobe, dvokrevetne sobe s pomoćnim krevetima, trokrevetne sobe, obiteljske sobe, quad sobe, suitovi, većina soba ima balkon, klimatizacija.

Slika br. 3. Valamar Crystal Hotel

Izvor: Valamar Crystal Hotel, www.valamar.com/hr/hoteli-porec/valamar-crystal-hotel(20.2.2015)

Valamar Diamant Hotel je hotel za rekreaciju i opuštanje. Sport i wellness hotel u Poreču samo je deset minuta šetnje od povijesne jezgre grada u oazi borovine i čistih plaža. Prvi je izbor za kombinaciju aktivnog odmora, opuštanja i izvanserijske gastro bife ponude uz mogućnost dijetnih jelovnika. Hotel je opremljen sa sportskom dvoranom, vanjskim bazenom, grijanim unutarnjim bazenom i modernim wellness i beauty centrom. Hotel Valamar Diamant raspolaže sa 244 prostrane sobe / 457 kreveta, jednokrevetne sobe, dvokrevetne sobe, sobe s francuskim krevetom, sobe s odvojenim i spojenim krevetima, suitovi, dvije sobe djelomično prilagođene osobama s posebnim potrebama, klimatizacija, tematske večeri 4 puta tjedno. Pod sportom i rekreacijom u hotelu su: fitness centar, sportska dvorana u hotelu (1000 m²),

raznovrsni sportski i rekreacijski programi, teniski tereni u blizini hotela. Dodatni sadržaji su: parking (uz nadoplatu), WiFi pristup internetu - uključeno u cijenu, karte za izlete dostupne su na hospitality desku, mjenjačnica , frizerski salon i business corner.

Slika br. 4. Valamar Diamant Hotel

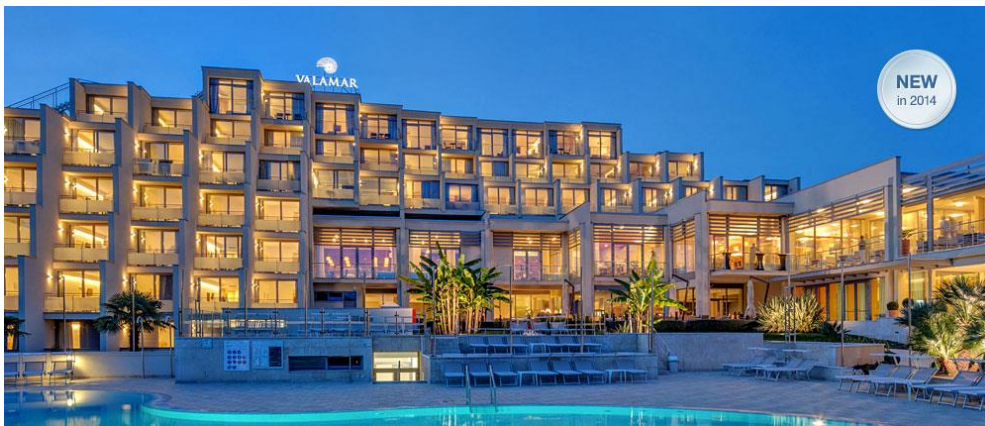
Izvor: Valamar Diamant Hotel, www.valamar.com/hr/hoteli-porec/valamar-diamant-hotel(02.04.2015)

Valamar Riviera Hotel je dobitnik prestižne nagrade World Travel Award u 2013. i 2014. godini kao vodeći hrvatski boutique hotel. Smješten je na slikovitoj porečkoj šetnici, sa pogledom na otok svetog Nikole, te se nalazi nekoliko koraka od povijesne jezgre grada Poreča, samo 5 minuta vožnje brodom dijeli od privatne otočne plaže. Hotel sadrži u ponudi 105 hotelskih soba / 208 kreveta, 93 dvokrevetne sobe, 3 jednokrevetne sobe, 9 hotelskih apartmana, sobe djelomično prilagođene osobama s posebnim potrebama i jedna soba potpuno prilagođena osobama sa posebnim potrebama, klimatizacija. Pod romantičnom ponudom je: smještaj u romantično uređenim sobama, doručak serviran u sobi, organizacija vjenčanja, zaruka. U neposrednoj blizini hotela nalaze se kulturno-povijesne znamenitosti: Eufrazijeva bazilika koja je uvrštena na UNESCO-vu listu svjetske kulturne baštine, Romanička kuća, Porečke kule, Trg Marafor, Istarska sabornica, Villa Polesini.

Valamar Zagreb Hotel je smješten usred borove šume, na samo nekoliko metara od mora i kratkom šetnjom udaljen od centra grada, potpuno je renoviran 2014. godine. Mirno okruženje hotela, show cooking restoran s proširenom terasom, prostrane

sobe, kreativni sadržaji za djecu te plaža s pogledom na stari grad Poreč. Valamar Zagreb Hotel u ponudi sadrži 230 opremljenih soba, prostrane sobe s balkonima, standardne sobe, superior sobe s dodatnim ležajevima, junior suitovi, obiteljski suitovi, pet soba prilagođenih osobama s invaliditetom. Dodatni sadržaji su Internet kutak u lobbyu (uz nadoplatu), besplatan WiFi Internet, usluga čuvanja djece (uz nadoplatu), liječnik i mjenjačnica.

Slika br. 5. Valamar Zagreb Hotel

Izvor: Valamar Zagreb Hotel, www.valamar.com/hr/hoteli-porec/zagreb-hotel (02.04.2015)

Valamar obiteljski hotel sa tri zvjezdice je Valamar Pinia. Obiteljski hotel u Poreču smješten je na deset minuta šetnje od središta grada Poreča uz plažu s oznakom Plave zastave. Valamar Pinia hotel raspolaže sa 170 soba / 329 kreveta, sadrži certifikate: ISO 9001:2008, ISO 14001:2004, HACCP. Ima 9 soba za osobe s posebnim potrebama, jednokrevetne sobe, dvokrevetne sobe, obiteljske sobe, apartmani, klimatizacija.

Valamar hoteli u Rabcu se kategoriziraju na četiri, tri i dvije zvjezdice. Sa četiri zvjezdice su: Casa Valamar Sanfior, Hotel Valamar Sanfior, Valamar Bellevue Hotel & Residence, sa tri zvjezdice su: Allegro hotel, Miramar hotel, Albona hotel & residence, te sa dvije zvjezdice su: Girandella Tourist Village, Marina hotel i Mediteran Residence.

Hotel Valamar Sanfior je obnovljeni hotel, koji je uz Casu Valamar Sanfior dobitnik nagrade „World Travel Award“ kao vodeći hotel u Hrvatskoj u 2014. godini. Okružen mediteranskim zelenilom, hotel nudi obnovljene sobe s balkonima s pogledom na okolne prirodne ljepote, uživanje u wellness centru te dvorište idealno za odmor. Hotel je samo nekoliko minuta udaljen od starog grada Labina i nadomak je plažama. Hotel & Casa Valamar Sanfior raspolažu sa: 242 sobe (151-Hotel, 91-Casa), dvokrevetne/trokrevetne/romantično uređene sobe/suitovi, certifikati: ISO 9001:2008,ISO 14001:2004, HACCP. Hotel u ponudi sadrži: nove sobe s balkonima, sobe s francuskim krevetom, dvokrevetne sobe sa sofom, trokrevetne sobe, romantično uređene sobe, obiteljske quad sobe i junior suitovi, antialergijska soba - laminat, antialergijski madrac, jastuk, posteljina, antialergijski zastori, klimatizacija i grijanje.

Slika br. 6. Hotel Valamar Sanfior

Izvor: Hotel Valamar Sanfior, www.valamar.com/hr/hoteli-rabac/valamar-sanfior-hotel(02.04.2015)

Valamar Bellevue Hotel & Residence je obiteljski hotel smješten u blizini starog grada Labina. Sa širokim izborom uređenih soba u hotelu i prostranih obiteljskih apartmana u Residencu koji se nalazi u neposrednoj blizini te uključujući razne animacijske i rekreacijske aktivnosti za sve uzraste. Valamar Bellevue Hotel & Residence sadrži u ponudi: 154 sobe i 20 prostranih soba u odvojenim vilama, jednokrevetne sobe,

dvokrevetne sobe, dvokrevetne sobe sa sofom, sobe sa spojenim krevetima, suitovi, klimatizacija. Hotel sadrži certifikate: ISO 9001:2008, ISO 14001:2004, HACCP.

Slika br. 7. Valamar Bellevue Hotel & Residence

Izvor: Valamar Bellevue Hotel & Residence, www.valamar.com/hr/hoteli-rabac/valamar-bellevue-hotel(02.04.2015)

Allegro Hotel je obiteljski hotel u Rapcu, u zelenoj oazi poluotoka Sv. Andrea. Prostrane obiteljske sobe i studio apartmani su u blizini plaže. Obližnji Maro club za djecu omogućuje roditeljima potpuno opuštanje. Hotel nudi i obilje rekreacije te sadržaje za ljubitelje biciklizma. Allegro hotel raspolaže sa 168 soba i 12 studio apartmana, dvokrevetne sobe, dvokrevetne sobe sa sofom, trokrevetne sobe, obiteljske sobe, studio apartmani.²⁴

Valamar Koralj Romantic Hotel sa tri zvjezdice je jedini hotel koji se nalazi na otoku Krku. Potpuno izdvojen u zaljevu najvećeg hrvatskog otoka Krka, a opet nadomak istoimenog staroga grada. Hotel sadrži u ponudi: 174 soba i 20 suitova / 394 kreveta, dvokrevetne sobe, dvokrevetne sobe sa sofom, romantični suitovi, klimatizacija i grijanje. Pod romantičnom ponudom u hotelu je: smještaj u

²⁴ Valamar hoteli i apartmani, www.valamar.com/hr/hoteli-apartmani-rabac(06.04.2015)

romantičnim suitovima, doručak pod baldahinom, ležaljke za dvoje, organizacija vjenčanja, zaruka. Pod sportom i rekreacijom je: fitness - besplatno za goste hotela, najam bicikala - uz nadoplatu, teniski tereni - 300 m udaljeni od hotela, sportski centar - 300 m od hotela, sportska dvorana - 800 m od hotela i sportsko igralište - 3 km od hotela.

Slika br. 8. Valamar Koralj Romantic Hotel

Izvor: Valamar Koralj Romantic Hotel, www.valamar.com/hr/hoteli-krk/valamar-koralj-romantic-hotel(02.04.2015)

Uz hotele Valamar raspolaže i sa apartmanima u gradu Poreču i Rabcu. U Poreču ima deset apartmana, od kojih su sa četiri zvjezdice tri apartmana, sa tri zvjezdice su četiri apartmana, te sa dvije zvjezdice su tri apartmana. U Rabcu Valamar raspolaže sa dva apartmana i to sa tri i dvije zvjezdice. U Poreču Valamar apartmani sa četiri zvjezdice su Valamar Tamaris Villas, Valamar Tamaris Luxury Villas i Valamar Villa Parentino. Sa tri zvjezdice su: Lighthouse Villa, Pinia Residence, Valamar Diamant Residence, Naturist Resort Solaris, te sa dvije zvjezdice su: Sunset Laterna Apartments, Laterna Apartments i Pical Apartments.

Valamar Tamaris Vile dio su resorta Valamar Club Tamaris koji također nudi i druge smještajne mogućnosti za obitelj kao što su: klub-hotel, luksuzne vile, luksuzne

obiteljske apartmane Casa Palma i svjetionik. Vile imaju zajednički bazen. Okružuju ih mediteranski vrtovi koji stvaraju ozračje privatnosti, dok su istovremeno dostupni svi sportski, rekreacijski i animacijski sadržaji te gastro usluge obližnjeg obiteljskog hotela Valamar Club Tamaris (all inclusive light ponuda, čuvanje djece, bazeni). Valamar Tamaris vile u ponudi sadrže: broj vila 85 / kreveta 326, bogato opremljene vile za 2 - 6 osoba, jedna, dvije spavaće sobe, dnevni boravak, opremljena kuhinja, jedna ili dvije kupaonice, sve vile imaju prostranu terasu ili balkon, pogled na more i mirisni mediteranski park, klimatizacija.

Valamar Villa Parentino smještena je na pitoresknoj porečkoj rivi u blizini Valamar Riviera hotela. Luksuzne sobe elegantno dekorirane u mediteranskom stilu pružaju pogled na otočić Svetog Nikole s privatnom plažom do koje za pet minuta stiže hotelska brodica. Gostima je dostupna personalizirana usluga (valet parking, concierge). Valamar Villa Parentino sadrži u ponudi: 7 luksuznih soba, 1 predsjednički apartman / 16 kreveta, 1 dizalo djelomično prilagođeno osobama s posebnim potrebama i klimatizacija.

Vila Svjetionik dio je resorta Valamar Club Tamaris koji nudi i druge smještajne mogućnosti za obitelj kao što su: klub-hotel, vile i luksuzne vile te luksuzne obiteljske apartmane Casa Palma. Vila-svjetionik na vrhu šumovitog poluotoka Lanterna kraj Poreča ima privatni vrt sa stablima smokava, romantičnu terasu za opuštanje i vlastiti prilaz moru. Potpuno je opremljena i prima do osam gostiju. Gostima su dostupne sve usluge i sadržaji obližnjeg obiteljskog hotela Valamar Club Tamaris. Vila Svjetionik je samostojeća vila, ima privatni prilaz, vlastito parkiralište, morska strana s privatnim prilazom moru, terasa s pergolom i sjedećom garniturom , 4 spavaće sobe, 3 kupaonice, blagovaonica i opremljena kuhinja, udaljena 500 metara od hotela Valamar Club Tamaris.

Naturist Resort Solaris apartmani i sobe naturističkog naselja Solaris su okruženi hrastovom šumom na poluotoku Lanterna kraj Poreča. Čiste plaže te mnogo zabavnih i rekreacijskih aktivnosti poput odbojke na pijesku, mini-olimpijade ili šetnji šumskim stazama. Maro club djeci nudi cjelodnevnu igru i zabavu, te à la carte restoran. Apartmani sadrže u ponudi: 144 apartmana / 504 kreveta, apartmani za 2 + 1 osobu, za 2 + 2 osobe, klimatizacija: 60 apartmana, te 128 soba, 12 suitova / 280

kreveta, sobe s bračnim krevetom + pomoćni ležaj, dvokrevetne sobe, dvokrevetne sobe s pomoćnim ležajem, suitovi i klimatizacija: 64 sobe.²⁵

Slika br. 9. Naturist Resort Solaris

Izvor: Naturist Resort Solaris, www.valamar.com/hr/apartmani-porec/naturist-resort-solaris(02.04.2015)

Lanterna Apartments su apartmani sa dvije zvjezdice u Poreču u apartmanskome naselju na obližnjem poluotoku Lanterna, pristupačnih su cijena i najviše odgovaraju mladima i obiteljima koji biraju aktivan odmor na moru. Smješteni su u okruženje mediteranskih parkova uz šljunkovite plaže. Lanterna apartmani raspolažu sa 547 apartmana, apartmani za 3, 4 i 6 osoba. Pod restoranima i barovima je mogućnost korištenja usluge polupansiona u restoranu Marina, à la carte restorani s terasama u apartmanskome naselju, barovi i fast food restorani u sklopu apartmanskog naselja. U Rabcu Valamar raspolaže sa dva apartmana, Albona Hotel & Residence je sa tri zvjezdice, a Sunrise Girandella Villas sa dvije zvjezdice.

Albona Hotel & Residence je obiteljski hotel i apartmani smješteni u neposrednoj blizini Rapca, uz bijelu šljunkovitu plažu, s mogućnošću polupansiona. Albona hotel i apartmani raspolažu sa 171 apartmanom i 5 soba, dvokrevetne sobe s pomoćnim ležajem, studio apartmani za 3 osobe, apartmani: za 3 osobe, za 4 osobe, za 5 osoba te za 6 osoba. Pod restoranima i barovima je klimatiziran hotelski restoran,

²⁵ Valamar hoteli i apartmani, www.valamar.com/hr/apartmani-porec(06.04.2015)

bogati bife doručak, ručak i večera , tematske večeri 2 puta tjedno (hrvatska i mediteranska) , lobby bar s terasom i bar na bazenu.

Slika br. 10. Albona hotel i apartmani

Izvor: Albona hotel i apartmani, www.valamar.com/hr/hoteli-rabac/albona-hotel-residence(02.04.2015)

Sunrise Girandella Villas smještene su u bogatom zelenilu borove šume. Pogled s balkona ili terasa je jedan od pogodnosti ovih apartmana za obitelji ili mlade. Od sportskih sadržaja su: Maro i Teens clubova s animacijom za djecu svih uzrasta, bife restorana, do usluga obližnjeg turističkog naselja Girandella. A i šetnja do Rapca ili posjet povijesnom Labinu. Raspolaže sa 18 prostranih apartmana, apartmani su smješteni u borovoj šumi iznad šljunčanih plaža. Pod sportom i rekreacijom su razne sportske mogućnosti u blizini apartmana, teniski tereni - 50 m od apartmana, ronilački centar - 300 m od apartmana i najam bicikla - 800 m od apartmana.²⁶

²⁶ Valamar hoteli i apartmani, www.valamar.com/hr/apartmani-porec(06.04.2015)

3.2. Adriatic Luxury Hotels (Jadranski luksuzni hoteli)

Adriatic Luxury Hotels(ALH) je hrvatska hotelska grupacija koja upravlja s luksuznim hotelima i villama u Dubrovniku. Luksuzne hotele kojima upravlja ALH(Adriatic Luxury Hotels) povezuje njihova različitost, uslužan i topao doček gostiju, a odlikuju ih: prepoznatljiv interijer i suvremeni dizajn prilagođen gostu, specifične lokacije u područjima prirodne i kulturne ljepote i visoka razina osobne i profesionalne usluge. Jadranski luksuzni hoteli okupljaju najluksuznije hotele u Hrvatskoj, koji su vrhunski resort hoteli u kombinaciji s uslugama za organizaciju kongresa, ekskluzivnih menadžment sastanaka i ministarskih konferencija. Smješteni su na lokacijama u gradu Dubrovniku. Jadranski luksuzni hoteli upravljaju sa šest hotela koji imaju pet zvjezdica, dva hotela sa tri zvjezdice, te tri luksuzne vile.

3.2.1. Povijesni razvoj

Tijekom godina Jadranski luksuzni hoteli su pridavali veliku važnosti da proizvedu programe namijenjene za nagrađivanje svojih zaposlenika iz svih područja rada u hotelu, a koji će ujedno služiti kao poticaj za poboljšanje poslovanja tog hotela. Te godinama poslije Jadranski Luksuzni Hoteli su postali rastuća kompanija koja svoje hotele i usluge nudi u Hrvatskoj, a kao dio Wren's grupe i u Velikoj Britaniji.

3.2.2. Prostorna distribucija hotela

Jadranski luksuzni hoteli raspolažu sa šest hotela u Dubrovniku, jednim hotelom na otoku Mljetu, te u Cavtatu, sa tri luksuzne vile, dvije su u Dubrovniku a jedna na otoku Hvaru. Hoteli sa pet zvjezdica u Dubrovniku su: Hotel Excelsior Dubrovnik, Hotel Bellevue Dubrovnik, Hotel Dubrovnik Palace, Hotel Croatia Cavtat, Villa Glavić i Grand Villa Argentina. Hotel na otoku Mljetu je Hotel Odisej, te Hotel Supetar u Cavtatu. Luksuzne vile su Vila Agave, Villa Sheherezade i Villa Orsula.²⁷

²⁷ Jadranski luksuzni hoteli, [www.adriaticluxuryhotels.com/hr/o-nama\(06.04.2015\)](http://www.adriaticluxuryhotels.com/hr/o-nama(06.04.2015))

3.2.3. Obilježja ponude i sadržaja

Hotel Excelsior Dubrovnik jedan od prepoznatljivih hotela na Mediteranu prema uglednom časopisu Sunday Times, luksuzni je hotel s pet zvjezdica. Smješten u neposrednoj blizini stare gradske jezgre Dubrovnika s pogledom na Jadransko more. U svojoj dugogodišnjoj povijesti, još od 1913.g., Hotel Excelsior ugostio je mnoge slavne ličnosti kao što su kraljica Elizabetha, Princeza Margareta, Margaret Thatcher, kralj Olaf, Vaclav Havel, Edward Kennedy, Elizabeth Taylor, Richard Burton, Francesca von Habsburg sa svojom obitelji, Ivana Trump, Sir Roger Moore, Armand Assante, Martin Sheen i mnogi drugi. Hotel Excelsior Dubrovnik sadrži u ponudi: 141 hotelskih soba i 17 luksuznih apartmana, kategorija classic, superior i deluxe opremljenih sa single, twin ili double krevetima. Sadržaji soba i apartmana su: Flat screen satelitski TV, besplatni bežični pristup internetu, pay TV s popisom najnovijih filmova. Pod posebnim karakteristikama su ekskluzivna kozmetika i pogled na more.

Slika br. 11. Hotel Excelsior Dubrovnik

Izvor: Hotel Excelsior Dubrovnik, www.adriaticluxuryhotels.com/hr/hotel-excelsior-dubrovnik(06.04.2015)

Hotel Bellevue Dubrovnik smješten je na vrhu stijene koja se na 30 metara visine nadvila nad zaljev Miramare, te predstavlja spoj diskretnog luksuza i prirodnih detalja. Nalazi se u centru Dubrovnika, udaljen od stare gradske jezgre tek 10-ak minuta

šetnje, a ipak izoliran na svojoj stijeni, Bellevue potvrđuje svoj naziv oaze mira. Hotel sadrži u ponudi: 91 luksuzne sobe, uključujući 14 apartmana i predsjednički apartman „Lovor“. Hotel Bellevue u Dubrovniku raspolaže s 91 hotelskom sobom uključujući classic, superior, deluxe i romantic sobe. Sve sobe i apartmani opremljeni su kupaonicama povezanim sa spavaćom sobom, interaktivnom televizijom, internetskom vezom, klima uređajem, mini barom, satelitskom televizijom, sefom, sušilom za kosu i direktnom telefonskom vezom. Kupaonice su opremljene toaletnim potrepštinama, papučama i ogrtačima za kupanje. Comfort Zone, spa & wellness centar, je prostor posvećen isključivo obnovi duha i tijela, od mnogobrojnih tretmana do zatvorenog bazena s kojeg se pruža pogled na more ispod stijene. Hotel Bellevue je proglašen jednim od najboljih novih hotela u Europi od strane britanskih dnevnih novina “The Sunday Times”.

Slika br. 12. Hotel Bellevue Dubrovnik

Izvor: Hotel Bellevue Dubrovnik, <http://www.adriaticluxuryhotels.com/hr/hotel-bellevue-dubrovnik>(06.04.2015)

Hotel Dubrovnik Palace je luksuzni resort hotel s pet zvjezdica i predstavlja dio grupe Adriatic Luxury Hotels. Zahvaljujući svojoj iznimnoj lokaciji, pogledu na elafitsko otočje iz svake sobe, wellness centru, raznolikoj gastronomskoj ponudi, te uslužnom osoblju, hotel Dubrovnik Palace je ponosno već dvije godine zaredom dobitnik

prestižne turističke nagrade World Travel Awards kao vodeći hrvatski hotel i vodeći hrvatski Spa Resort. Hotel Dubrovnik Palace ima 308 suvremeno opremljenih soba i apartmana s privatnim balkonom i pogledom na more. Raspoređene na deset katova, hotel Dubrovnik Palace ima 22 Superior jednokrevetnih soba, 235 Superior dvokrevetnih soba, 14 Deluxe dvokrevetnih soba, 24 Junior apartmana, sedam Executive apartmana, dva Deluxe, tri Ambassador i jedan Predsjednički apartman. Sve sobe imaju privatni balkon i pogled na more. Ugođaj u sobama pojačavaju prirodni materijali, od kojih su polirano drvo i prirodni kamen usklađeni s modernim uređenjem, umjetničkim konceptom i svježinom. Hotel Dubrovnik Palace također ima i ekskluzivno VIP krilo sa zasebnim ulazom. Hotel obiluje sportskim sadržajima također sadrži tri otvorena bazena, plažu, unutarnji bazen, fitness klub, tenis centar i centar za ronjenje, kao i jogging stazu i šetnicu u parku prirode Petka koji okružuje hotel s kopnene strane. Hotel raspolaže sa osam prilagodljivih konferencijskih dvorana koje mogu primiti od 10 do 750 sudionika (do 1000 sudionika putem videolinka) omogućuju organizaciju skupova od manjih poslovnih sastanaka do velikih međunarodnih konferencija.

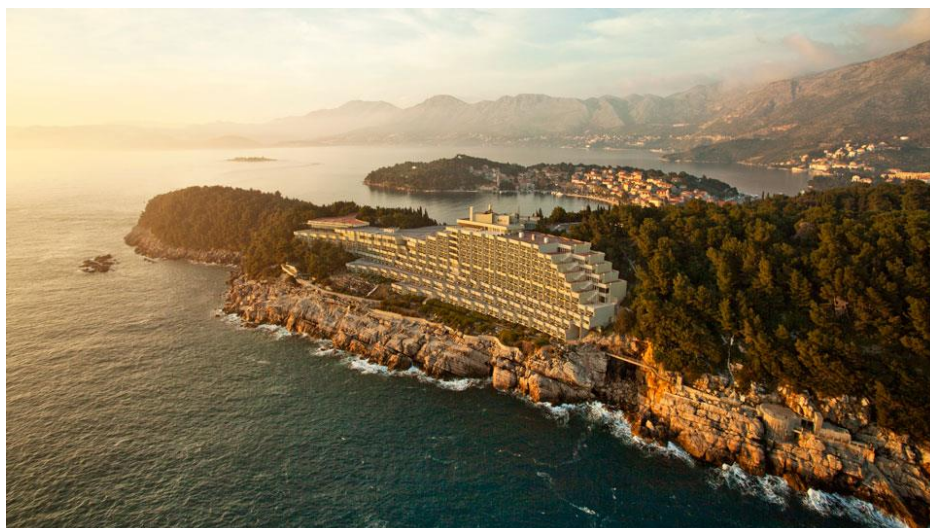
Slika br. 13. Hotel Dubrovnik Palace

Izvor: Hotel Dubrovnik Palace, www.adriaticluxuryhotels.com/hr/hotel-dubrovnik-palace(06.04.2015)

Hotel Croatia Cavtat smješten je u cavtatskom zaljevu, jugoistočno od zidina povijesnog grada Dubrovnika, uklopljen u mediteranski prirodni okoliš poluotoka Sustjepana, Hotel Croatia je idealno odredište za odmor i organizaciju poslovnih skupova. Hotel Croatia pruža velike mogućnosti osobnog izbora, od pogleda prema mirnoj cavtatskoj uvali, otvorenom moru ili mediteranskoj borovoj šumi, dvije prirodne plaže, unutarnjeg i vanjskog bazena, wellness centra, brojnih restorana i barova, pješačkih staza i šetnica, teniskog i dječijeg igrališta, romantičnih večeri Cavtata. Arhitektonski uklopljen u prirodno mediteransko okruženje. Hotel Croatia raspolaže sa 487 smještajnih jedinica od kojih svaka ima balkon s mogućnosti izbora pogleda na otvoreno more, cavtatski zaljev ili borovu šumu. Sve sobe su renovirane i imaju: pogled na more ili park, balkon, kupaonicu sa tušem i kadom, minibar, LCD sa digitalni satelitskim i lokalnim programom. Sobe su klimatizirane i imaju mogućnost individualnog podešavanja jačine klimatizacije zraka, a opremljene su mini-barom, satelitskom televizijom, sefom i direktnom telefonskom linijom s mogućnošću priključka na internet.

Slika br. 14. Hotel Croatia Cavtat

Izvor: Hotel Croatia Cavtat, www.adriaticluxuryhotels.com/hr/hotel-croatia-dubrovnik-cavtat(06.04.2015)

Hotel Supetar je mali hotel sa tri zvjezdice, smješten je u pješačkoj zoni Cavtata i idealan je za opuštajući obiteljski odmor. Lokacija hotela uz samu cavtatsku rivu, nadomak brojnih restorana, kavana i trgovina, te početna točka za istraživanje kulturnih znamenitosti kojima Cavtat obiluje. Hotel raspolaže sa 28 klimatiziranih soba, od kojih neke imaju i pogled na more. Doručak se svakog jutra poslužuje u restoranu s terasom koja ima pogled na cavtatski zaljev i zeleni poluotok Sustjepan. Uz restoran, tu je i aperitiv bar, a najbliža plaža je svega 20 metara udaljena od hotela. U sobama se nalazi: klima, kupaonica s tuš kabinom, kozmetika u kupaonicama, telefon s direktnim biranjem i satelitska televizija.

Drugi hotel sa tri zvjezdice je Hotel Odisej koji je smješten nedaleko od Nacionalnog parka Mljet. Raspolaže s 155 soba i 2 luksuzna apartmana. Ispred hotela se nalazi plaža s dječjim bazenom, plažnim barom, ronilački centar, pizzeria, grill restoran Odisej, te marina s priključcima za vodu i struju. Sobe u hotelu su sa sen-suite kupaonicama, balkonom s pogledom na Nacionalni park Mljet. Apartmani imaju jedan glavni ulaz, dvije odvojene dvokrevetne sobe, dvije kupaonice (jedna s masaznom kadom, druga s tus kabinom), dnevni boravak i balkon s pogledom na more.²⁸

Slika br. 15. Hotel Odisej

Izvor: Hotel Odisej, www.adriaticluxuryhotels.com/hr/hotel-odisej-dubrovnik-mljet(06.04.2015)

²⁸ Jadranski luksuzni hoteli, www.adriaticluxuryhotels.com/hr/hoteli(06.04.2015)

3.3. Blue Sun Hotels & Resorts

Blue Sun Hotels & Resorts raspolažu sa 14 hotela. Kategorizacija je od najviše četiri zvjezdice do tri zvjezdice. Svaki Bluesun hotel jedinstven je u pružanju doživljaja Hrvatske, bilo da se radi o velebitskom, dalmatinskom ili zagorskom pejzažu. Bluesun gosta u svakom hotelu očekuje pouzdana i provjerena usluga i kvaliteta koja će zadovoljiti i najzahtjevnije. Bluesun se razvija, raste i širi se ne samo geografski, nego obogaćuje i paletu svojih proizvoda. Projekt Stubaki u Stubičkim toplicama obuhvaćat će 3 hotela, 3 klinike, toplice i termalnu rivijeru s wellnessom. Prostirat će se na oko 23 ha. Riječ je o projektu javno-privatnog partnerstva koji ima ambiciju biti vodeći zdravstveno-turistički kompleks u Europi. Stubičke toplice kao jedne od najpoznatijih hrvatskih toplica tako će se vratiti ne samo na vrh hrvatskog zdravstvenog turizma, nego i zauzeti svoje mjesto na europskom tržištu.

3.3.1. Povijesni razvoj

Bluesun hotels & resorts je hrvatski hotelski lanac kojim upravlja Sunce Koncern d.d. Sunce koncern d.d. je prvi registrirani koncern u Hrvatskoj i ubraja se među vodeće hrvatske turističke tvrtke. Osnovan je 2004. godine kao Sunce Hoteli d.o.o u većinskom vlasništvu obitelji Andabak. S ciljem povećanja konkurentnosti Sunce koncern 2005. godine ujedinjuje hotele pod krovni brand Bluesun Hotels & Resorts i zauzima lidersku poziciju turističkog proizvoda u Hrvatskoj. Bluesun balansira polustoljetna iskustva i turističke tradicije hotela Brela, hotela Tučepi i hotela Zlatni rat, pružajući inovativnost, novu tehnologiju i implementaciju međunarodnih standarda. Obnovom postojećih i izgradnjom novih objekata te ulaganjem u kvalitetu ljudskih potencijala, Bluesun postaje prepoznatljiv kao vodeća hotelska kuća u Hrvatskoj. Od jeseni 2009. godine Blue Sun je otvorio vrata svojim gostima i u Zagorju, u slikovitom gradiću i najvećem hrvatskom svetištu, Mariji Bistrici.

3.3.2. Prostorna distribucija hotela

Blue Sun Hotels & Resorts rasprostranjeni su po cijeloj Hrvatskoj, četiri hotela u Brelima, četiri hotela u Tučepima, tri hotela u Bolu na otoku Braču, dva hotela u Starigrad-Paklenica, te hotel u unutrašnjosti Hrvatske, Marija Bistrica. Hotelu u Brelima su: Bluesun hotel Marina, Bluesun te Maestral, Bluesun hotel Soline i Bluesun hotel Berulia. Hoteli u Tučepima su: Bluesun hotel Alga, Bluesun hotel Afrodita, Bluesun hotel Kaštelet i Bluesun hotel Neptun. Hoteli u Bolu na otoku Braču su: Bluesun hotel Borak, Bluesun hotel Bonaca i Bluesun hotel Elaphusa. Hoteli u Starigrad-Paklenica su: Bluesun hotel Alan i Bluesun mobilne kućice Paklenica, te jedini hotel u unutrašnjosti Hrvatske je Bluesun hotel Kaj, Marija Bistrica.²⁹

3.3.3. Obilježja ponude i sadržaja

Bluesun hotel Berulia je hotel sa četiri zvjezdice. Hotel Berulia je smješten na osami, okružen je zelenilom borove šume, te udaljen samo 10 m od mora. Visoku kvalitetu usluge, dobru opremljenost soba i posvećenost izvrsnosti više puta je prepoznala njemačka agencija Neckermann, čiji su anketirani gosti 3 godine zaredom hotel Beruliu uvrstili na popis 100 najpoželjnijih hotela u svijetu. Hotel Berulia sadrži u ponudi: 199 hotelskih soba, standardna dvokrevetna soba, superior dvokrevetna soba, trokrevetna soba i jednokrevetna soba morska strana. Opremljenost hotelskih soba sa: klima-uređajem, telefonom, satelitskom televizijom, besplatan Wi-Fi, minibarom, kupaonicom i sušilom za kosu. Pod restoranima i barovima je hotelski restoran koji prima do 400 ljudi i svojim gostima nudi obilne obroke. Hotel nudi uslugu organizacije svadbenih svečanosti, domjenaka, ručkova. Restoran Punta rata koji se nalazi na samoj šetnici uz more i plažu Punta rata u romantičnom ambijentu, taj à la carte restoran prima do 270 gostiju. Taverna "Perla" à la carte restoran s 40 mjesta. Barovi sadrže u ponudi: kavanu, aperitiv-bar i ljetnu terasu - bar uz bazen.

²⁹ Blue Sun hoteli i apartmani, [www.bluesunhotels.com/o-bluesun-hotelima.aspx\(06.04.2015\)](http://www.bluesunhotels.com/o-bluesun-hotelima.aspx(06.04.2015))

Slika br. 16. Bluesun hotel Berulia

Izvor: Bluesun hotel Berulia, www.bluesunhotels.com/hotel-berulia-brele.aspx(06.04.2015)

Bluesun hotel Marina je hotel s tri zvjezdice, hotel za obitelji s djecom. Povoljni smještaj za djecu i sigurnost, te lokacija hotela uz samu plažu bez ceste i automobila i animacijski program idealni su za odmor s djecom. Hotel Marina ima kapacitet od 281 hotelske sobe, standard dvokrevetna soba, superior dvokrevetna soba, family soba plus i jednokrevetna soba morska strana. Opremljenost hotelskih soba sa: klima-uređajem, telefonom, satelitskom televizijom, minibarom, kupaonicom i sušilom za kosu. Pod restoranima i barovima je hotelski restoran koji prima do 400 ljudi i svojim gostima nudi obilne obroke, restoran Punta rata na samoj šetnici uz more i plažu Punta rata u romantičnom ambijentu, à la carte restoran prima do 270 gostiju i aperitiv-bar.

Bluesun hotel Maestral je hotel sa tri zvjezdice. Hotel Maestral ima 69 hotelskih soba, što omogućuje individualni pristup gostima, a lokacija hotela je iznimna. Smješten u uz samo more, na dijelu Makarske rivijere, u hladovini borove šume, hotel je skriven od pogleda i pruža mir i privatnost. Hotel Maestral ima kapacitet od 69 hotelskih soba i nudi tri različite vrste hotelskih soba: single hotelska soba- soba s francuskim krevetom upotpunjena funkcionalnim namještajem. Soba je opremljena mini barom, telefonom, TV/SAT i AC, sušilom za kosu i sefom. Soba ima kupaonicu s tuš/kadom te balkon, superior hotelska soba- soba s francuskim krevetom i foteljom na razvlačenje. Soba ima telefon, mini bar, TV/SAT, AC, sušilo za kosu i sef. Soba ima

kupaonicu s tuš/kadom i balkon, superior hotelska soba s pogledom na more- soba s dva spojena kreveta i foteljom na razvlačenje. Soba ima telefon, mini bar, TV/SAT, AC, sušilo za kosu i sef. Soba ima kupaonicu s tuš/kadom i balkon na morskoj strani. Pod restoranima i barovima je hotelski restoran koji prima 200 gostiju kojima se poslužuju buffet doručak i večera. Mogućnost organizacije svadbenih svečanosti, domjenaka, ručkova, restoran Punta rata koji je smješten na samoj šetnici uz more i plažu Punta rata u romantičnom ambijentu taj à la carte restoran prima do 270 gostiju.

Bluesun hotel Soline je hotel sa tri zvjezdice. Gostima hotela Soline na raspolaganju je moderan, novouređen wellness centar koji se prostire na 1500 m² unutrašnjeg i vanjskog prostora. Sobe raspolažu ostakljenim balkonom s pogledom na more ili borovu šumu. Za goste hotela Soline osigurano je parkiralište bez nadoplate. Hotel Soline raspolaže s 3 kongresne dvorane ili dvorane za sastanke. 2012. godine hotel Soline osvojio je nagradu "Hotel godine" prema ispitivanju zadovoljstva gostiju Bluesun hotela. Hotel Soline raspolaže s ukupno 206 hotelskih soba i suiteova, od kojih su: 202 sobe i 4 hotelska suitea. Opis superior sobe: većina soba ima pogled na more. Soba ima 2 spojena kreveta i fotelju na razvlačenje za jednu osobu. Moderno uređena soba upotpunjena je funkcionalnim namještajem. Opremljenost superior sobe sa mini barom, telefonom, televizorom, sefom, kupaonica s kadom, balkonom, klima-uređajem, sušilom za kosu, krevetićem za dijete na zahtjev gosta. Opis hotelskog suitea: suite ima balkon s pogledom na more. Apartman se sastoji od 1 dvokrevetne sobe i dnevne sobe. U dnevnoj sobi se nalazi kauč na razvlačenje. Suiteovi su opremljeni luksuznim namještajem i imaju dvije kupaonice od kojih jedna kupaonica ima kadu, a druga tuš. Opremljenost suitea: televizor, telefon, sef, minibar, kupaonica s kadom, kupaonica s tušem, balkon, klima-uređaj, sušilo za kosu i krevetić za dijete na zahtjev gosta.

Slika br. 17. Bluesun hotel Soline

Izvor: Bluesun hotel Soline, www.bluesunhotels.com/hotel-soline-brele.aspx(06.04.2015)

Bluesun hotel Alga je hotel sa četiri zvjezdice. Hotel ima kapacitet od 330 smještajnih jedinica od kojih su: 327 hotelskih soba i 3 hotelska apartmana. Tipovi hotelskih soba su: standardna dvokrevetna soba, economy dvokrevetna, superior dvokrevetna soba, superior dvokrevetna soba s balkonom morska strana, alga Suite i jednokrevetna soba s balkonom morska strana. Opremljenost hotelskih soba su: klima-uređaj, telefon, SAT-TV, free WiFi Available, minibar i kupaonica. Opremljenost apartmana je: telefon, SAT-TV, minibar, sef, spavaća soba i dnevna soba sa sofom i kupaonica s jacuzzijem/kadom/ tušem. Bluesun hotel Alga smješten je u Tučepima, te udaljen samo nekoliko koraka od najpoznatije tučepske plaže.

Bluesun resort Afrodita je hotel sa četiri zvjezdice. Hotel ima kapacitet od 155 smještajnih jedinica od kojih su: 153 sobe i 3 apartmana. Tipovi soba su: standard dvokrevetna soba, standard dvokrevetna soba s pogledom na more, superior dvokrevetna soba, superior dvokrevetna soba s pogledom na more, suite s pogledom na more i family soba plus. Opremljenost soba je: klima-uređaj ,telefon, SAT-TV, free WiFi Available, mini bar, kupaonica i sušilo za kosu. Opremljenost apartmana je: telefon, SAT-TV, free WiFi Available, minibar, sef , kupaonica s kadom/tušem, sušilo za kosu, balkon, spavaća soba i dnevna soba sa sofom.

Bluesun hotel Kaštelet je mali hotel koji nudi udoban hotelski smještaj: 24 hotelske sobe i 4 hotelska suitea. Hotelske sobe i suiti su opremljeni sa klimom, telefonom, Internetom, free WiFi Available, SAT-TV, mini barom, kupaonicom, sušilom za kosu,

dnevnim boravkom s kaučem (samo apartmani) i dječjim krevetićem (na zahtjev). Bluesun hotel Kaštelet je udaljen samo 10 metara od najpoznatije plaže u Tučepima na kojoj se vijori Plava zastava, što je dokaz čistoće mora i okoliša. Pod restoranima i barovima je restoran "Kaštelet" - autentičan ambijent i atraktivna lokacija à la carte restorana "Kaštelet" smještenog uz plažu. Restoran prima 140 ljudi (60 terasa, 80 unutrašnji prostor), pizzeria "Mimoza" - u pizzeriji se poslužuju poznata talijanska i dalmatinska jela. Restoran prima 110 ljudi. Slastičarnica "Viola" koja je smještena na tučepskoj šetnici uz more, te nudi osvježenje za vruće ljetne dane.

Slika br. 18. Bluesun hotel Kaštelet

Izvor: Bluesun hotel Kaštelet, www.bluesunhotels.com/hotel-kastelet.aspx(06.04.2015)

Bluesun hotel Neptun je hotel sa tri zvjezdice. Hotel sadrži u ponudima 254 smještajnih jedinica od čega glavna zgrada ima 100 soba, 6 suiteova (obiteljske sobe), te depandansa ima 100 soba i 48 suiteova (obiteljske sobe) . Tipovi soba su: standard dvokrevetna soba, standard dvokrevetna soba pogled more, standard dvokrevetna soba u depandansi, superior dvokrevetna soba pogled more, superior dvokrevetna soba u depandansi, suite pogled more i family soba u depandansi. Opremljenost soba je: klima-uređaj, telefon, SAT-TV, mini bar i kupaonica. Hotel Neptun je all inclusive hotel u srednjoj Dalmaciji u pitomom turističkom mjestu Tučepi. All inclusive hotel Neptun sastoji se od glavne hotelske zgrade i 5 paviljona smještenih u zelenilu mediteranskih vrtova. Hotelsko naselje smjestilo se uz samu

plažu, ali i u blizini centra Tučepa. Bluesun hotel Neptun udaljen je 2 km od centra Tučepa, do kojeg vodi šetnica uz more.

Bluesun hotel Elaphusa je hotel sa četiri zvjezdice. Hotelski smještaj obuhvaća ukupno 306 prostranih hotelskih soba i suiteova raspoređenih u 4 hotelska bloka, 300 hotelskih soba i 6 hotelskih apartmana. Tipovi hotelskih soba su: standard soba, standard soba s pogledom na more, superior soba, superior soba s pogledom na more, junior suite, suite. Sadržaji u hotelskim sobama: klima, telefon, Internet, satelitska televizija, interaktivna televizija, mini bar , kupaonica, sušilo za kosu i sef u sobi. Dodatni sadržaji u sobama su: pomoćni kreveti za neke sobe i dječji krevetići na zahtjev gosta u svim sobama.

Bluesun hotel Borak je hotel sa tri zvjezdice, samo 50 m udaljen od obale te raspolaže sa 133 standard sobe, 48 obiteljskih soba raspoređenih u 6 paviljona i suiteva. Tipovi hotelskih soba su: standard soba, standard soba s morske strane, junior suite i obiteljska soba. Sadržaj standard soba: direktan telefon, pristup internetu – DIAL UP, SAT – TV s Info kanalom i glazbenim programima, kada ili tuš/WC, sušilo za kosu, klima-uređaj, sef, mini bar, balkon (sve standard more sobe). Sadržaj Junior suite apartmana: direktan telefon, pristup internetu – DIAL UP, SAT – TV s info kanalom i glazbenim programima, kada ili tuš/WC, sušilo za kosu, klima-uređaj, sef, mini bar, balkon. Sadržaj obiteljskih soba: direktan telefon, pristup internetu – DIAL UP, SAT – TV s Info kanalom i glazbenim programima, kada/WC, sušilo za kosu , klima-uređaj, sef, mini bar, dodatna dnevna soba s kaučem na izvlačenje za dvoje djece i balkon.

Bluesun resort Bonaca je hotel sa tri zvjezdice. Hotelski smještaj raspolaže s ukupno 188 soba, kao i 48 obiteljskih soba raspoređenih u 14 paviljona okruženih zelenilom u neposrednoj blizini glavne hotelske zgrade i hotelskih bazena i sunčališta. Svaki od navedenih 14 paviljona ima sobe u prizemlju te na 1. katu, a zajedničko je svima da su okrenute prema moru. Tipovi soba u hotelu su: 95 standard soba s morske strane, 93 superior sobe s morske strane, 48 obiteljskih soba s morske strane. Oprema u hotelskim sobama: direktan telefon, pristup internetu – DIAL UP, SAT – TV s Info kanalom i glazbenim programima, kada ili tuš/WC, klima-uređaj, sef, balkon i sve sobe su na morskoj strani. Bluesun hotel Bonaca je obiteljski, all inclusive hotel

smješten 10-ak minuta ugodne šetnje od centra Bole, samo 150 metara udaljen od uređene šljunčane plaže.

Slika br 19. Bluesun resort Bonaca

Izvor: Bluesun resort Bonaca, www.bluesunhotels.com/all-inclusive-resort-bonaca-brac.aspx(06.04.2015)

Bluesun hotel Alan je hotel sa tri zvjezdice. Bluesun hotel Alan raspolaže sa 162 smještajne jedinice od kojih su: 109 hotelskih soba, 30 obiteljskih hotelskih soba i 24 hotelska apartmana. Tipovi soba su: jednokrevetne, standard sobe s pogledom na park ili more, superior i obiteljske sobe. Opremljenost soba: besplatni Wi-Fi, kupaonica, balkon, TV, klima, telefon, sef, mini bar i SAT TV. Apartmani su podijeljeni u 3 tipa: tip 1 za 2-3 osobe (spavaća soba, kuhinja i dnevni boravak, dva balkona, kupaonica), tip 2 za 4 osobe (2 spavaće sobe, kuhinja i dnevni boravak, tri balkona, kupaonica) i tip 3 za 5-6 osoba (2 spavaće sobe, kuhinja i dnevni boravak, tri balkona, kupaonica). Opremljenost apartmana: besplatni Wi-Fi, TV, klima, telefon, sef i SAT TV.

Bluesun kamp Paklenica je kategoriziran sa četiri zvjezdice. Moderno opremljen autokamp nalazi se u borovoj šumi u neposrednoj blizini Bluesun hotela Alan. Njegove prednosti su: blizina Nacionalnog parka Paklenica i dostupnost hotelskih sadržaja poput sportskih terena, restorana i prostora gdje se izvodi animacija za

goste. Smještaj kampa je 200 mjesta za prikolice i šatore uz 2 sanitarna čvora. Ostali sadržaji u blizini su: restorani i barovi, sport, vanjski bazen i Wellness & spa.

Slika br. 20. Bluesun kamp Paklenica

Izvor: Bluesun kamp Paklenica, www.bluesunhotels.com/kamp-paklenica.aspx(06.04.2015)

Bluesun hotel Kaj je hotel sa četiri zvjezdice. Hotel ima kapacitet od 66 smještajnih jedinica: 61 soba i 5 apartmana. Tipovi soba su: standardna dvokrevetna soba, deluxe soba i suite Kaj. Opremljenost soba: klima, telefon, Internet, SAT-TV , kupaonica, sušilo za kosu i ogrtač. Bluesun hotel Kaj, uz smještaj, kongresnu ponudu i wellness & spa, nudi vrhunski gastro program baziran na inovativnoj interpretaciji tradicionalne kuhinje, a čiju realizaciju sa svojim timom predvodi Executive chef Tomislav Kožić školovan pri Ritz Escoffier Ecole kulinarskoj akademiji u Parizu.

Slika br. 21. Bluesun hotel Kaj

Izvor: Bluesun hotel Kaj, www.hotelkaj.hr/o-hotelu.aspx(06.05.2015)

4. ZAKLJUČAK

Turizam je danas sve raširenija globalna pojava i jedan od bitnih čimbenika gospodarstva većine zemalja svijeta. Povećanim interesom za putovanjem izraženije su želje i potrebe te većim zahtjevima potrošača dovele su do novih usluga na tržištu i kompleksnijih odnosa između ponude i potražnje. Garancija kvalitete na globaliziranom turističkom tržištu koju pruža turistička ponuda, postaje tržišna nužnost, čime se kod turističke potražnje stječe zadovoljstvo i vjernost. Na taj se način povećala tržišna snaga i konkurentnost na području hotelijerstva, a istodobno je došlo do smanjenja troškova u poslovanju. Hotelski lanci su sustav povezanih hotela s prepoznatljivim imenom i zagantiranim standardom, iza kojeg stoji tržišno poznato ime (brand). Suvremeni putnik u sve složenijim uvjetima turističke ponude traži zagantiranu kvalitetu po konceptu „Value for money“, te uvijek prepoznaje onaj hotel koji ima prepoznatljivu marku (brand). Nezavisni hotel može opstati na tržištu, ali povezanost u standarde ima za većinu hotela znatno više prednosti nego nedostataka. Ipak za većinu velikih i nedovoljno iskorištenih hrvatskih hotela koji žele kvalitetu i prepoznatljivu poziciju na turističkom tržištu jedna od mogućnosti je povezati se u neki od mogućih oblika hotelskih lanaca. U Republici Hrvatskoj su prepoznatljivi domaći hotelski lanci poput Valamar hoteli i apartmani, Jadranski luksuzni hoteli i Bluesun hoteli i apartmani. Neke od konkurentskih prednosti domaćih hotelskih lanaca su jedinstvena lokacija hotelskih lanaca uz Jadransko more i autentičnosti hrvatske kuhinje. Domaći hotelski lanci mogu biti, između ostalih, reprezentativni promotori hrvatskog hotelijerstva orijentirani promociji specifične enološke i gastronomske ponude Republike Hrvatske, kao i identiteta strateški orijentiranog turizma u interesu održivog razvoja turizma Republike Hrvatske.

POPIS LITERATURE

1. Bahtijarević Šiber, F., Sikavica, P., Leksikon menadžmenta, Masmedia, Zagreb, 2001.
2. Cerović, Z.,: Hotelski menadžment, Opatija, Fakultet za turistički i hotelski menadžment, 2003.
3. Čižmar, S., nastavni materijal, Struktura hotelske industrije, Ekonomski fakultet, Zagreb, 2009.
4. Pažić, M., Rječnik nazivlja u turizmu, Informator, Zagreb, 1998.
5. Vukonić, B., Čavlek, N., Rječnik turizma, Masmedia, Zageb, 2001.

Ostali izvori:

6. Crnjak, M.: Prestroga i preskupa kategorizacija hotela, Poslovni dnevnik, objavljeno 10. svibanj, 2010.,URL:<http://www.poslovni.hr/vijesti/prestroga-i-preskupa-kategorizacija-hotela---147122.aspx>
7. Ministarstvo turizma Republike Hrvatske: Glavni plan i strategija razvoja turizma Republike Hrvatske, Institut za turizam, 2011., str. 5.
8. „Pravilnik o razvrstavanju, kategorizaciji, posebnim standardima i posebnoj kvaliteti smještajnih objekata iz skupine hoteli“, NN, br. 48/2002., članak 7.

WEB STRANICE

Valamar hoteli i apartmani, www.valamar.com (06.04.2015)

Jadranski luksuzni hoteli, www.adriaticluxuryhotels.com (06.04.2015)

Bluesun hoteli i apartmani, www.bluesunhotels.com (06.04.2015)

POPIS TABLICA

Tablica br. 1. Pregled tipova hotela prema različitim kriterijima razvrstavanja.....	4
Tablica br. 2. Pregled kategorija hotela u Republici Hrvatskoj.....	5
Tablica br. 3. 20 Najvećih svjetskih hotelskih prodajno-marketinških konzorcija u 2008. godini.....	16

POPIS ILUSTRACIJA

Slika br. 1. Valamar Dubrovnik President hotel.....	20
Slika br. 2. Valamar Argosy hotel.....	21
Slika br. 3. Valamar Crystal hotel.....	23
Slika br. 4. Valamar Diamant hotel.....	24
Slika br. 5. Valamar Zagreb hotel.....	25
Slika br. 6. Hotel Valamar Sanfior.....	26
Slika br. 7. Valamar Bellevue Hotel & Residence.....	27
Slika br. 8. Valamar Koralj Romantic hotel.....	28
Slika br. 9. Naturist Resort Solaris.....	30
Slika br. 10. Albona hotel i apartmani.....	31
Slika br. 11. Hotel Excelsionar Dubrovnik.....	33
Slika br. 12. Hotel Bellevue Dubrovnik.....	34
Slika br. 13. Hotel Dubrovnik Palace.....	35
Slika br. 14. Hotel Croatia Cavtat.....	36
Slika br. 15. Hotel Odisej.....	37
Slika br. 16. Bluesun hotel Berulia.....	40
Slika br. 17. Bluesun hotel Soline.....	42
Slika br. 18. Bluesun hotel Kaštelet.....	43
Slika br. 19. Bluesun resort Bonaca.....	45
Slika br. 20. Bluesun kamp Paklenica.....	46
Slika br. 21. Bluesun hotel Kaj.....	46

POPIS PRIKAZA

Prikaz br. 1. Mali nezavisni hoteli - obilježja.....	6
Prikaz br. 2. Mali nezavisni hoteli - prednosti i nedostaci.....	7
Prikaz br. 3. Hotelski brendovi.....	11
Prikaz br. 4. Pregled odabranih hotelskih brendova.....	11
Prikaz br. 5. Model davanja hotela u najam.....	14
Prikaz br. 6. Hotelske kompanije koje upravljaju s najvećim brojem hotela u 2008.godini.....	15
Prikaz br. 7. Alternative vlasništva i upravljanja hotelima.....	17

